

BONA PAU

PAU
TORNÀ

Nº. 512 - Any XLIII - MONTUÏRI - OCTUBRE - 1995

El curs escolar 1995-96 ha començat amb perspectives de renovació

ES GRAONS

GENTILESA

El diumenge que la banda de música va oferir el darrer concert d'estiu (dia 10 de setembre), ho féu damunt els graons, davant el Club de Persones Majors. Així els oients pogueren gaudir agradablement de les melodies que interpretaren en aquest lloc tan acollidor sense les interferències de la gent que no escolta. La gentilesa d'aquest fet merescué un doble aplaudiment.

LAMENTABLE

Mentre algun pare ho ha manifestat, altres ho han amagat o no han sabut que els seus fills, encara adolescents i de poca edat, sobretot els caps de setmana, consumeixen alcohol amb més o manco quantitat. I si, per una part, ja no s'hauria de deixar entrar aquests al·lots a segons quins llocs, més lamentable és el cas de consumir unes drogues que els perjudica la pròpia salut. I això passa a Montuïri.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socías Mora, Antoni Mateu Socías, Joan Miralles Bibiloni, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Rosa Mª Nicolau Pericàs i Catalina Barceló Mayol.

Administració: Catalina Sastre

C/ Major, 24 - Montuïri - Tlf. 64 62 70

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, són atribuïbles als seus autors.

Les Persones Majors s'acomiaden de l'estiu amb una gelatada

Fou l'horabaixa de dia 10 de setembre passat a la terrassa del restaurant d'Es Dau quan un centenar de Persones Majors de la vila s'encontraren per celebrar amb ensaïmades i gelat i un bon ball com a conclusió, la finalització de l'estiu

Caça

Sols els dimarts, dijous, dissabtes i diumenges són dies hàbils per poder caçar

Conill: Des del 2^{on} diumenge de juliol fins al 1er diumenge de gener.

Mitja veda: Des del 2^{on} diumenge d'agost fins al 2^{on} diumenge d'octubre.

Caça Menor: Des del 2^{on} diumenge d'octubre fins a l'últim diumenge de gener.

Tord: des de l'últim diumenge d'octubre fins a l'últim diumenge de gener.

Perdiu amb reclam mascle: Des del 1er dia de gener fins al 28 de gener, i fins a l'11 de febrer als vedats tancats.

Advertències: a) Convé que els caçadors mirin quins són els dies que poden caçar sols amb cans o amb cans i escopetes.

b) És obligatori recollir els cartutxos buits.

c) Hi ha altres advertències i notificacions a l'ordre de caça pel que fa a enguany. Sols hem reproduït les disposicions més generals.

Bústia de suggerències

A la casa de la vila i davant el portal, a mitjan més de setembre s'hi va instal·lar una bústia per tal de recollir totes les suggerències i queixes que hi vulguin depositar els veïns. Tant a horari d'oficina com en qualsevol moment que estigui obert s'hi podrà ficar l'escrit que es cregui convenient.

Mancomunitat des Pla Nou organigrama

A la sessió plenària de dia 22 d'agost passat es va aprovar l'organigrama de funcionament per als propers quatre anys. La cúpula estarà formada per Antoni Pasqual, batle d'Ariany, com a President; Joan A. Ramonell, batle de Montuïri, com a Vicepresident, i Jaume Dam, de l'Ajuntament de Petra, com a depositari de dit organisme.

Les sessions plenàries ordinàries se celebren el primer dilluns de cada tres mesos. Entre els cap de delegació el nostre batle presideix la de serveis generals i contractacions.

El President Cristòfol Soler, la Vicepresidenta, els Consellers i tot el Consistori es reuniren a la sala d'actes de l'Ajuntament per a una presa de contacte

El President del Govern Balear visita Montuïri i conegué el problemes

Dia 27 de setembre el nou President de la Comunitat Autònoma, Cristòfol Soler va visitar Montuïri acompanyat per la Vicepresidenta, Rosa Estarà, el Conseller d'Agricultura, Mariano Socías i el d'Obres Públiques, Bartomeu Reus.

Tengué una reunió amb aquests i tot el Consistori a la Sala d'Actes on el batlle, després de saludar-lo, li parlà d'alguns problemes que tenim i de les principals mancances i accions prioritàries a nivell local, tot per tal de solucionar-ho.

Li exposà la preocupació pel pla de carreteres i en concret per la carretera de Manacor. Li parlà de l'objectiu 5-B de la Comunitat Europea, mitjançant el qual poder treure endavant el programa de desenvolupament i restauració d'una part important de la vila. Esmentà la inclusió de moltes de les necessitats que té Montuïri dins el pla territorial. Igualment posà damunt la taula el tema del "Punt de dia" de ca ses Monges, la intenció de la conversió en residència i la necessitat d'ajuda per tal d'acabar la infraestructura i l'adquisició.

* * *

Acabada la reunió amb el Consistori, el President de la Comunitat es va dirigir als representants dels mitjans de comunicació per informar-los en un canvi d'impressions.

Parlà de l'autovia de Llevant com a objectiu prioritari com també de certes millores que es tenen projectades a la carretera de Manacor, com són la incorporació de carrils lents i la construcció de rotondes, una en els creuers i l'altra prop de la benzineria. Els carrils lents podrien anar d'una a altra rotonda i servirien per entrar a les àrees de serveis.

Entre altres millores que es faran a la carretera de Palma-Manacor en pròxims períodes cal esmentar la circumval·lació a Son Ferriol, millores a la Casa Blanca, ampliació del carril de Xorrigo, construcció de carrils lents al Coll de Sa Grava, un al començament de la costa i l'altre a la davallada. També afegí que es millorarà el firme a la carretera de Sant Joan, com igualment que la Conselleria d'Agricultura espera la resolució de l'Objectiu 5-B per cometre'l, el qual serà objecte de diàleg entre la Mancomunitat del Pla, el CIM i els Ajuntaments i serà d'actuació prioritària, si bé s'hauran de fer els pertinents estudis.

Respecte a la residència, el President afirmà que també serà objecte d'estudi i no es vol comprometre. Espera una solució tècnica —remarcà— tant per a la residència com per al Pla Territorial.

O. Arbona

Dos dits de seny

Austeritat municipal

Sembla que l'equip municipal que ha començat a regir el poble durant els quatre anys d'aquesta legislatura es vol moure dins un clima d'austeritat pel que fa als doblers que han de manejar; els quals, per altra part, són aportació de tots els montuïrers.

D'aquesta manera entrarem dins una nova i diferent etapa econòmica. Tal vegada el deute municipal de 32 milions de pessetes en factures sense pagar a què feia referència el representant del PSOE a l'hora d'aprovar els darrers pressuposts hagi estat el revulsiu que ha obligat a prendre les mesures adients per tal de sanejar l'economia municipal i així intentar eliminar un deute que no s'havia d'haver produït.

De fer-se així, els responsables hauran demostrat tenir dos dits de seny. Fet que ve a corroborar, evidentment, que anys anteriors es volgueren estendre més del que no podien. Ara bé, s'ha d'alabar la lògica determinació d'invertir segons les disponibilitats reals.

La necessitat d'actuar en rigor i austeritat al començament d'aquest període, ja és bona senyal i prova evident de voler eliminar despeses supèrflues o excessives per un Ajuntament, el pressupost del qual sols arriba al 117 milions de pessetes.

Aquests propers anys de continència econòmica i de sobrietat són necessaris. I si s'ha d'anar amb estricta severitat i inflexibilitat, s'ha de considerar que això és conseqüència d'haver-se passat anys anteriors.

I el dia de demà, quan un nou Ajuntament succeeixi l'actual, hi entrarà, si no amb superàvit, sense el deute que s'arrossega.

La dita no s'equivoca: "Qui s'estén més que es llençol, mostra es peus". Ara bé, "rectificar és de savis".

Salomó

Un caçador xiflat

Un dimarts dematí del mes de juliol, el despertador va repicar a les sis de la matinada. En Llorenç es va aixecar sense fer massa potades per no despertar la seva dona i les seves filles que dormien com un tronc. Va beure un tassó de llet fresca amb molt de sucre; agafà les claus del cotxe i cap a la caseta a cercar la seva guarda (en Falcó, en Faro, na Lluna, na Linda, na Clenxa i n'Estrella). Més de cent metres abans d'arribar a la caseta, tots ja havien conegut el renou del seu vehicle i no s'aturaven de lladrar expressant la seva alegria.

A la caseta prepara el gaiato d'ullastre, la taleca amb una cantimplora d'aigua fresca i tota la documentació per si es topàs amb el moters o garriguer.

Obri les portes de la canera i tots sis es col·loquen dins el remolc. Cotxe en marxa i cap al Puig de Pola a fer córrer els peluts. Aparca el cotxe davall una alzina de la vora del camí de la pleta d'en

Moragues i amolla els cans i cusses, els quals el primer que fan són les seves necessitats per a marcar el territori que trepitgen. Comencen a cercar per dintre del fenàs de les mates i amb això en Faro queda parat, tot el seu cos ben estirat, la mirada fixa dintre d'una mata, la coa allargada com un fil d'electricitat; quan en Llorenç el veu diu: "Para, para, para..." i a poc a poc tots hi acudeixen, enrevolten la mata sense moure's gens ni mica. Pobre peludet! Està assustat, no sap per on sortir, espera, vigila el més despistat. Na Clenxa l'ha localitzat, no pot esperar més i li pega socarrada per dintre de la mata i surt amb la boca plena de fenàs. El peludet havia reaccionat a temps i cametes me valguin, per amunt. Havia aprofitat el descuit de na Lluna, però na Linda sent el seu remor i

li pitja darrera... nyic, nyec, nyic nyec... i tots els altres perseguint el conillet. Ell, pels seus tiranys i els eivissencs, saltant mates i estepes. El peludet s'atura en sec i na Linda també escolta; no es mou. Arriba en Faro que també es queda quiet i el conillet abans que el tornin enrevoltar, cametes me valguin i per amunt, cap a sa pleta d'en Moragues; en Faro se n'ha adonat. Nyoc, nyoc, nyoc... i tots darrera. Quina carrera! En Llorenç gaudeix; meem si els fugirà. El peludet cansat i assustat decideix aturar-se dintre d'una mata grossa. En Faro sap on és, el sent, l'olfateja, arriben els altres i quan el tenen enrevoltat li pega fitorada i en Llorenç sent huic, huec, huic... L'han agafat. Quina alegria! Dassa, dassa, dassa... pobre canonget! Havia partit a peu i ha tornat colcant. Acarfeia en Faro, que li dóna el canonget, treu la cantimplora i li refresca la gargamella, a ell i a tots els altres eivissencs. Canonget i cantimplora a la taleca i cap a munt cap a sa pleta d'en Brines a trobar-ne un altre.

S'han fet les nou i el sol encalenteix de veres. Les xigales canten i els eivissencs cerquen les ombres; estan cansats, han encalçat deu conills i la taleca està quasi plena. Ha estat un bon dia i una bona caçada. dissabte hi tornarem.

Pep

Reptes de la joventut montuïrera

L'octubre, el començament d'un gran esforç

Amb l'arribada del mes d'octubre la vida suposa un canvi per a molts de joves montuïrers.

Actualment, bona part de la joventut montuïrera ens preparam per enfrontar-nos al futur amb el coratge i l'enteresa que es necessita per triomfar. Per això un gran nombre de joves haurà de deixar la llar familiar per establir-se novament o bé per primera vegada a Barcelona, a València, a Madrid o allà on les seves preferències l'hagin portat. Cert és, també, que molts seguirem freqüentant el domicili habitual però, per a tots, aquest mes suposa el mateix fet: el començament d'un gran esforç.

A Montuïri hi ha de tot: gent que estudia, gent que treballa, gent que lluita per aconseguir una feina estable, etc. Tot això són reptes que ens proposam d'acord amb la manera de ser de cadascú, però sabem que aconseguir-los no és fàcil, ja que l'entorn que ens enrevolta és materialista i altament competitiu.

No obstant això, als joves montuïrers encara ens queda temps per distreure'ns i divertir-nos, per estar amb la família i amb els amics..., tot depèn de saber-ne fer una correcta distribució.

A nivell de poble, entre els joves es

respira un bon ambient. A la majoria ens agrada passar les hores d'esbarjo als bars i pubs del poble, però el nostre horari de diversió és, amb freqüència, un suplici per als nostres pares.

Sovint el jove som incompresos, o bé mal interpretats, per la societat.

- "La joventut d'avui és molt mala de comprendre".
- "Són uns passotes".
- "Els joves es creuen anar bé, però veurem on arribaran".

Aquestes expressions i moltes altres de semblants es poden sentir dins la vida de cada dia. Però també és cert que la gent major, que tant sovint es queixa el comportament dels joves, a vegades s'hauria de mostrar més comprensiva.

Nosaltres som la generació del demà. Ara ens preparam per poder-nos-hi enfrontar de la millor manera. Podem aprendre moltes coses de la gent més major, perquè les seves experiències sempre ens poden servir d'orientació. Si ens mostren comprensius i ens sentim compresos assolim la compenetració i l'equilibri perfecte per fer esdevenir Montuïri un poble més digne d'admirar del que ja és.

Catalina Barceló

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

El decàleg de na Catalina: Una crònica vulgar

Na Catalina és una dona normal. Té dos fills, n'Aina i en Miquelet. El seu home, en Joan, treballa al poble.

Na Catalina fa feina a Palma. No sé ben bé si és funcionària, mestra, infermera, o cosa parellada però la qüestió és que cada dia agafa el cotxe i, sortejant multitud d'obstacles, arriba a Palma, nerviosa i angoixada. Per exemple, ahir mateix, per poc se la pega amb un cotxe que la va tancar dins una rotonda.

Na Catalina dina tota sola. El seu home, que treballa al poble, ja ha dinat a ca son pare i sa mare, i els seus fills, n'Aina i en Miquelet, dinen a l'escola. Mentre dina, mira la telenovel·la de torn, però ca! no pot deixar de pensar amb les putades que li fan a la feina. L'únic consol que li queda és pensar que pitjor estan els qui no en tenen, de feina.

Na Catalina renta la roba cada dia. Després de dinar i encara amb el regust dels personatges de la telenovel·la, barrejats amb dues mossegades de qualsevol cosa, afixa la roba bruta dins la rentadora. Mentre la rentadora remena vigorosament els calçons suats del seu home, ella desestén, planxa i aplega la roba neta de tota la família.

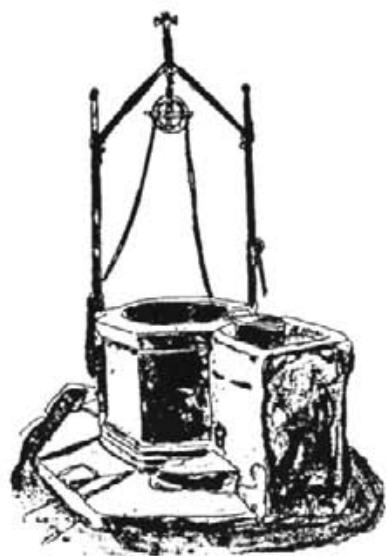
Na Catalina va a cercar els nins a l'escola. Sense acabar de compondre tota la bugada, se'n va escapada a recollir els nins a l'escola. Els dematins és la mare de na Catalina i no la d'en Joan la que acompanya els seus néts. I arriba just, just, quan tota l'al·loteria ha sortit disparada de l'edifici, abominable i temut. La mestra l'espera amb el seu fill petit, en Miquelet. Li comenta que l'escriptura no li va massa bé; pareix que li falta força a la mà dreta. Cada dia li haurà de fer practicar uns exercicis de

recuperació.

Na Catalina té una afició. Amb n'Aina i en Miquelet passa per la botiga per comprar els productes que necessita. La botiguera li fa molt de cas, li comenta que va ésser un èxit la darrera representació teatral on ella participava. Entre renyada i renyada a n'Aina i en Miquelet, que només toquen coses i fan mal fraig, na Catalina frueix explicant les petites vicissituds que li succeïren interpretant el paper de madò Coloma. Carrega el cotxe d'articles de neteja i també de menjua. Hi afixa els dos al·lots i es posa al volant surant de satisfacció. Li encanta el teatre regional.

Na Catalina sopa amb la família. Quan arriba a ca seva, buida el cotxe i es posa a fer el sopar. Mentre prepara albergínies farcides ajuda n'Aina que ja aprèn a multiplicar i fa la recuperació d'en Miquelet. Al mateix temps estén la roba que la rentadora automàtica ha netejat i adesa la casa. A la fi arriba en Joan. Ha tengut molta feina i està cansat, s'asseu davant la televisió i mira les notícies. Es hora de sopar. En Joan explica a na Catalina que ha pogut arreglar el tema de la hipoteca. El director del banc s'ha portat bé i només hauran de pagar, durant vint anys, una mòdica quantitat equivalent a quasi el sou d'un d'ells.

Na Catalina escura cada vespre. Avui fan un bon partit de futbol a la televisió i en Joan s'asseu a la butaca i tanca tota comunicació que no surti del caixonet miraculós. Na Catalina escura, prepara la roba que els nins i el seu home s'han de posar l'endemà i completament esgotada se'n va a dormir. Es dorm pensant en els mals "rollos" que té els dematins al treball i també en la terrible

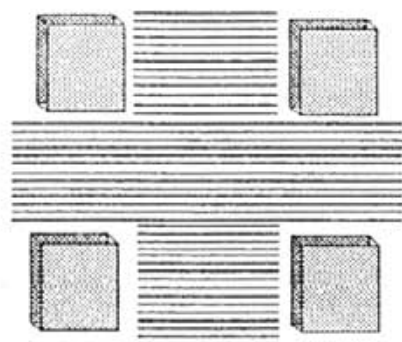
rutina de les feines de la casa que, quan pareix que s'acaben, tornen a començar.

Na Catalina és una bona esposa. Encara no ha aferrat del tot el so quan en Joan la desperta fent-li carfies i moixones. El seu home està eufòric i s'ha de desfogar: Ha guanyat el seu equip preferit.

Na Catalina fa un tro. Passen els dies i la rutina es repeteix i es repeteix. Els al·lots creixen i a n'en Joan de cada dia li agrada més el futbol. Na Catalina s'ofega. L'ofega aquesta vida normal dins un poble que progressa normalment. No pot més, fa un tro i a la fi pren la decisió. Es dirigeix, decidida, a posar solució a tots els seus trastorns. Entra, resolta, al local. Hi ha altres persones que esperen. Quan li toca el torn penetra a l'habitació i sense altre aclariment, li diu al metge: Vull pastilles pels nirvis!

...Mentre, al teatre Principal de Palma... Inauguració de la nova època que ha d'ésser motor cultural d'aquesta terra, amb una comèdia de teatre regional reciclada interpretada per la companyia Picassó. (Plagiat de l'anunci de Martini).

Sa Talaia d'en Rubí

**El mateix equip metge,
tots els divendres, de 6 a 8**

CENTRE MÈDIC PSICOLÒGIC

**Telf. 65 56 91
Davant l'església de Porreres**

**Certificats
de
conduir
i d'armes**

Catalina Barceló Mayol, nova col·laboradora de *Bona Pau*

Enguany comença el darrer curs de la llicenciatura en Filologia Catalana

Na Catalina Barceló i Mayol, més coneguda com na Cati Barceló, nasqué el segon dia del sisè mes de l'any 1973. De ben petita començà a forjar-se en les beceroles escolars de Ca Ses Monges –ben devora casa seva–, des d'on després, ben aviat, passaria a començar l'Educació General Bàsica al col·legi públic de la vila, el "Joan Mas i Verd". Vuit anys de docència a "Ses Escoles" precediren el seu destí d'estudis cap al Batxillerat, que cursà a partir del 87/88 a l'institut de Lluçmajor "Maria Antònia Salvà", nom del qual commemora a la gran poetessa local de l'Escola Mallorquina. El curs acadèmic 90/91, na Cati l'aprofità del tot per a obtenir el COU (Curs d'Orientació Universitària). Com dit i fet s'acomiadava, aleshores, d'aquest institut del migjorn illenc per a, tot d'una, iniciar la preparació de la prova d'accés universitari (Selectivitat), que aconseguiria aprovar tot seguit –com és de costum en ella–.

A l'octubre del 91 debutaria com estudiant universitària, en el centre de Filosofia i Lletres "Ramon Llull" del Campus Universitari, a la carretera Palma-Valldemossa, en l'especialitat de Filologia Catalana. A hores d'ara comença –ja!– l'últim curs d'aquesta carrera lingüística, cinquè.

Entre les aficcions d'aquesta jove sapient, en ressalten unes quantes: li agrada polir i modelar en l'art de la ceràmi-

ca, així com també es delecta llegint i aprenent, entre d'altres activitats d'oci.

Ella, na Cati, parlant ja de l'aspecte de la seva idiosincràsia, es defineix com una al·lota inquieta, decidida i de vegades també, emperò, una mica indecisa. Demanant-li pel tema de la llengua, a veure quin és el seu punt de vista del català en la posteritat, aquest fou el seu veredict, literalment citat: "quant al futur del català, pens que queda molta feina per fer, però, per altra banda, consider que hem de ser optimistes" –un parer que compartim molts, sens dubte–.

Hi ha alumnes, com un servidor, Joan, o com la companya Cati Pizà (natural de

Montuïri), que gaudim en l'avinentesa de l'emparança de filòlegs gairebé llicenciats com són els nostres montuïrers, més ben dit, les nostres montuïreres: entre aquestes na Cati Barceló, també n'Antònia Fullana, que cursen, si Déu ho vol, l'últim any universitari abans de presentar-se a les temudes "oposicions". Totes elles, a més a més, dels i de les que ja exerceixen professionalment, són per a nosaltres un mirall d'esperança.

Des d'aquí vull preconitzar el camí com a alumnes d'aquestes promeses del futur pròxim de l'ensenyament en la nostra llengua. Nosaltres, els qui tenim l'oportunitat de fer-ho, intentarem emular, sequaçment, aquest camí ja ben fresat, clar i català, per tanta gent volentosa; i entre tots ells, el nom de na Cati!

Enhorabona!

Joan Barceló

N. de R.- Amb la incorporació en el "cos" de redactors de *Bona Pau* de na Cati Barceló, ja són 4 els joves que figuren "en nòmina".

LLIBRE NOU

Sant Joan, un temps

de Carles Costa i Salom

Carles Costa i Salom (Sant Joan 1933), ben conegut dins el món cultural mallorquí dels darrers 25 anys, i particularment en l'àmbit de Sant Joan, el seu poble natal, obre el ventall dels seus records per traslladar el lector a la dècada dels anys quaranta, en el cor d'una vila pagesa, i acompanyar-lo pel curs d'un any, amb la successió de festes i tasques quotidianes.

Amb un llenguatge planer i casolà, ens conta com eren les festes de Sant Antoni i dels Darrers Dies, la austeritat de la Quaresma i el tuàtem que enrevoltava les celebracions de Setmana Santa i Pasqua; el simple i esquifit protocol que acompanyava els bateigs i els casaments, vora la parafernàlia que es desplegava entorn dels enterraments i funerals... uns quadres coloristes d'un món ja esvaït, del qual ja només se'n pot trobar memòria en els museus etnològics o en les pàgines de publicacions com aquesta d'En Carles Costa. - J.E.C.

BAR
RESTAURANT
MUNPER

ESPECIALITATS

- Cuina Mallorquina
 - Carn a les esgelles
 - Embotits ibèrics i mallorquins
- NOCES I COMUNIONS**

Ctra. Palma-Manacor. Km. 29 - Tlf. 64 40 70 - 07230 MONTUÏRI

S'ha dit que...

... s'Ajuntament espera que hi hagi hagut un accident per arreglar sa síquia dins sa volta, davant ca ses Monges. Tal com està és un constant perill, sobretot pes qui van en moto.

✱

... hi ha queixes per sa reforma de sa carretera davant Cas Carboner. "Si sa "Via de Marina" (actualment camí vell de Porreres) ja s'havia mutilada temps enrera, ara també es lesionaran interessos particulars", segons deia "un Montuïrer" a *Última Hora*.

✱

... ara es durà un control més estricte de les despeses de l'Ajuntament. (Qualcú ha dit: "ja era hora").

✱

... es pis des graons encara espera sa renovació. S'han sentit remors que podria ser l'any que ve. No serà per mor des "5-B"!

✱

... es darrer dia de setembre, devers Malesherbes, hi tornà haver un "avís"

pes joves que viatgen de nit amb cotxe. Mentre sols sigui un "avís"!

✱

... es ciutadans que viuen a la vila podrien fer com es d'aquí: cuidar-se d'agranar es tros de carrer que està davant ca seva.

✱

... ets estrangers fan fotos a l'església; però n'hi va haver que en feien an es rellotge, pensant que es forat que té pot esser es d'un sistema de colomer modern.

✱

... on és sa creu de Ca ses Monges? Sa plaça fa temps que està feta, però encara hi manca sa creu de terme. Esperem que es dia del Ram —encara falta mig any—, a s'hora de beneir es rams, ja estigui posada. No sigui com sa darrera vegada...

✱

... de moment alguns montuïrers juguen amb el CE Montuïr; però ara ja

Nova Junta Directiva d'AMPA

La nova junta d'AMPA elegida el pasat setembre romangué així:

President: Amador Bauçà, *Vicepresidenta:* Fanciça Bauçà, *Secretària:* Margalida Mayol, *Tresorera:* M^a. Magdalena Cerdà, *Comptadora:* Francisca Mª Niell, *Vocals:* Miquel Martorell, Julià Ojeda, Josep Aloy, Margalida Munar, Inés Crende, Rafel Massanet, Zaida Bordas, Isabel Bauçà, Coloma Roca i Margalida Cerdà.

Nova junta de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca

volen fixar un estranger que sobra en el Mallorca.

✱

... reforma circulatòria, asfaltat de carrers, adob d'Es Molinar. Quant? Seguiran ses promeses sense complir-les?

En Xerrim

Un fet singular

Un dia de mitjan setembre passat a Montuïr, ben prop de la Creu de Son Rafel Mas, un home es passejava amb un ca fermat a una curta cadena.

Aquest animal en un moment donat estirà el seu amo perquè tenia ganes de fer les seves necessitats. I no tengué altra curolla que anar a orinar damunt un paper. I en acabar el seu amo va observar tot astorat que ho havia fet damunt un paper de mil pessetes.

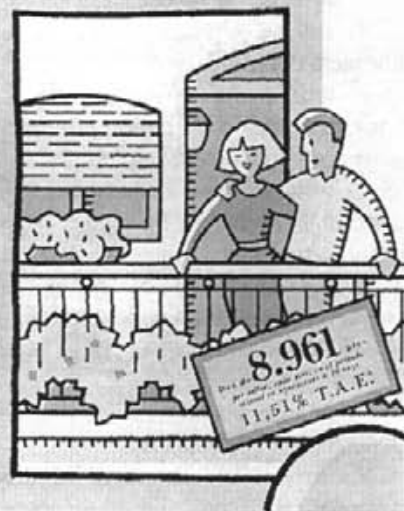
Què fa l'amo del ca? Mirar, però no veié ningú per allà. Anà, recollí el paper de 1.000 pessetes, l'aixugà així com pogué, el deposità posteriorment dins un sobre i l'entregà a la Casa de la Vila per si surt son amo (És molt possible, suposà el trobador, que fos d'algun nin que anava a escola, degut al dia i al lloc). Però, cas que no sortís son amo, a mitjan octubre tornarà a l'Ajuntament i l'invertirà en obres benèfiques. Fou tot el que ens digué.

SECONA

El Servei de Conservació de la Natura de la Conselleria d'Agricultura participa que qui tenguí animals vells, morts o a punt de morir, com cabres, vaques, cavalls, ovelles... i vulgui entregar-los per menjar pels voltors o altres, passaran a recollir-los avisant al telf. 17 61 00.

Crédit Obert

Estreni casa per ben poc

"la Caixa"
FUNDACIÓ D'ESTUDIS I D'INICIATIVES
C/ de la Ramoneda, 100 - 08001 Barcelona

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària celebrada el 12 de setembre de 1995

Imposts sobre béns immobles i sobre IAE

El batle va donar compte al ple del cobrament de l'impost sobre béns immobles de naturalesa urbana i de l'impost sobre activitats econòmiques, les quantitats de les quals són les següents:

Impost urbana.....	21.163.342
I.A.E.....	4.228.868

Modificació dels Estatuts del Patronat Municipal d'Esports

A proposta del regidor d'Esports, Gabriel Matas, es va proposar i el ple va aprovar el canvi de secretari del Patronat Municipal d'Esports. El qui ho era fins ara, Joaquin Cebollada, cessarà i el substituirà Miquel Àngel Bonet. Per altra part, es crea una comissió executiva, la qual estarà composta per Gabriel Matas, Mateu Fiol i Francesc Mendoza. Vots a favor, 7 (5 del PP i 2 del PSOE); en contra, 3 (PSM). Per altra part, a partir d'ara, el Patronat Municipal d'Esports passarà a nomenar-se Institut Municipal d'Esports.

Concreció dels béns a gestionar pel Patronat Municipal d'Esports

També es va acordar que el camp de futbol, la piscina, el poliesportiu Es Dau i tot quan es faci en un futur en ambdós poliesportius, Es Dau i Es Revolt, a partir d'ara siguin gestionats pel Institut Municipal d'Esports.

Contractació de la fase "Pista de Tennis" del Poliesportiu Municipal

Degut a que aquesta obra ha estat inclosa dins el pla d'instal·lacions esportives del CIM amb el prec que quan més prest millor sia contractada la seva construcció, aquest tema es va aprovar per unanimitat, el pressupost de la qual es xifra en 7.162.975 pessetes (IVA inclòs), de les quals 4.700.000 seran aportades pel CIM. Dita pista estarà ubicada al costat de la piscina municipal.

Arrendament de la Sala Mariana

Per unanimitat i prèvia exposició del regidor Gabriel Miralles i consegüent debat, s'acordà facultar el batle i Gabriel Miralles per a continuar les negociacions amb el Bisbat de Mallorca per tal d'acordar l'arrendament de la Sala Mariana a fi de poder ser utilitzada per les entitats ciutadanes del municipi i per instal·lar-hi també l'Escoleta i en un futur la Casa de Cultura Municipal.

Precs i preguntes PSIB-PSOE

1.- Liquidació de les festes Sant Bartomeu '95

R.- Per diferents motius, encara no es poden donar xifres exactes per no haver-se realitzat la liquidació.

2.- Liquidació del Concert de Kiko Veneno.

R.- L'empresa organitzadora, "Mallorca So" encara no ha remès tal liquidació. S'espera serà prest.

3.- Sol·licitud de la còpia del contracte entre l'Ajuntament i el CD Montuiri.

R.- El regidor Matas contesta que està a la seva disposició a les instal·lacions del Poliesportiu Municipal.

4.- Còpia del contracte entre l'Ajuntament i Miquel Àngel Bonet Fiol i dels pagaments que se li han fet.

R.- El regidor Arbona exhibeix el contracte i els dos manaments de pagament que se li han fet i afegeix que fou necessària la seva contractació degut al cúmul d'expedients sense resoldre a causa que dins la plantilla de l'Ajuntament sols hi ha una persona amb capacitat per tramitar els expedients. Aleshores el regidor Servera matitza que si el Secretari no pot amb el treball existent, per què continua tenint altres secretaries acumulades?

El regidor Arbona matitza que la referida acumulació no es cap problema ja que el Secretari sols hi dedica unes poques hores a la setmana les quals les compensa treballant la majoria dels l'hora baixes i així i tot no és suficient per anar al dia. Durant aquest període de temps s'han posat al dia 173 expedients,

el més antics dels quals data de 1991.

Intervé el regidor Nicolau exposant que els emoluments de l'Assessor Jurídic són molt alts. Arbona matitza que hi ha molt de treball i que l'Assessor diàriament realitza la seva tasca a l'Ajuntament.

Contestà el batle dient que l'única funció de l'oposició és la de criticar i que el personal que es contracta a l'Ajuntament basta que el conegui ell i que sigui de la seva confiança.

Servera exposa que li sembla bé però que hi podria haver altres persones interessades per desenvolupar aquesta funció.

5.- Còpia de les actes de les comissions de Govern de 1995.

R.- Arbona contesta dient que en aquests moments no se'ls hi pot facilitar però es compromet a proporcionar-les -hi oportunament.

6.- Relació dels saldos mensuals dels Comptes Corrents Bancaris de 1995.

R.- Arbona Verger contesta que li estranya aquesta pregunta, ja que tota la informació està al seu abast. Servera afegeix que això no és cert, ja que el Secretari no permet l'accés a aquest tipus d'informació als membres de les Corporacions Locals. Aleshores el batle clou la pregunta anunciant que quan els regidors de l'oposició desitgin qualsevol tipus d'informació la sol·licitin al regidor Arbona.

7.- Entrega de la documentació sol·licitada pel març de 1995.

R.- Intervé Arbona dient que degut a l'absència del titular de Secretaria ara no li pot facilitar aquesta informació però se li entregarà en un temps prudencial una vegada reincorporat aquell.

8.- Còpia de tots els contractes o acords amb tercers realitzats per l'Ajuntament durant 1995.

R.- Arbona repeteix els mateixos arguments exposats en el punt anterior.

9.- Liquidació de la campanya publicitària "Una passada de poble" amb relació detallada dels ingressos i despeses efectuats per l'Ajuntament.

R.- Arbona exposa que degut al actes vandàlics, s'han hagut de reparar els barrots i encara no s'ha pogut liquidar la Campanya.

(Continua a la pàgina següent)

Obsequi de "Sa Nostra"

"Sa Nostra", Caixa d'Estalvis, a principis de setembre passat féu l'obsequi d'un televisor, vídeo i aparell de ràdio per al centre de dia de Ca ses Monges, valorat tot en 250.000 pessetes, a fi que la gent internada pugui gaudir el temps que estigui allà.

Contribucions

Del 2 al 10 d'octubre i de 9 a 13 h. a la casa de la vila es cobraran els rebuts de contribucions i de l'IAE.

Expropiació a la carretera

Amb l'objectiu d'eixamplar la carretera per construir vies lentes i rotondes, la Conselleria d'Obres Públiques ha anunciat l'expropiació de diferents terrenys propietats de veïns de Montuïri.

Visita del President del Govern Balear

El nou President del Govern Balear, Cristòfol Soler, acompanyat de la Vice-

El director de l'oficina de Sa Nostra entregà al batle, televisor, vídeo i ràdio per al Centre de dia de Ca Ses Monges

presidenta i Consellers d'Obres Públiques i d'Agricultura, dia 27 va visitar Montuïri i a la sala d'actes de l'Ajuntament tengué un canvi d'impressions

amb el consistori. Se li exposaren diferents projectes que precisen d'ajuda econòmica i d'assessorament, per tal de dur-los a la pràctica.

L'Ajuntament informa

(Ve de la pàgina anterior)

10.- Còpia de les anàlisis efectuats per al control de la qualitat de l'aigua canalitzada que se subministra a Montuïri.

R.- Arbona respon dient que l'Ajuntament ha sol·licitat de l'empresa "Cadagua" tals anàlisis si bé encara no els ha remesos, però una vegada es tinguin els tendrà informats.

Del PSM

1.- En relació al conflicte entre "Perlas Majòrica", interessa saber quin organisme ha pres les decisions i quin ha estat el motiu per llevar el ròtul.

R.- El batle contesta dient que la resposta la donarà en el pròxim ple ordinari.

2.- Existeixen comptadors d'aigua a zona rústica. Interessa saber el seu motiu.

R.- Bauzá Verger diu que l'empresa concessionària s'ha vist obligada a entrar a determinades finques particulars per tal d'instal·lar les tuberies de subministre i en compensació ha permès als seus propietaris que connectassin a la xarxa. Ginard pregunta qui ha pres aquesta decisió i se li respon que "Cadagua".

3.- En quina situació es troba el tema de la recepció d'Objectors de Consciència per prestar els serveis a l'Ajuntament.

R.- Arbona contesta dient que fins al mes de novembre no es disposarà de dades relatives a aquesta matèria.

4.- Avaries a les bombes impulsors d'aigües residuals.

R.- Arbona diu que durant les festes, una es va avariar però ja està arreglada i funciona a la perfecció. També es netejà el jac del torrent on, degut a una avaria, s'hi havien produït abocaments.

5.- Fase en que es troba la rehabilitació del Pou del Rei.

R.- Raimundo Arbona diu que està molt avançat i que les preses d'aigua que avui hi ha són provisionals i es retiraran prest. Ara bé, per a la seva construcció, l'empresa concessionària de l'abastiment d'aigua no ha sol·licitat permís.

6.- Felicitació a l'Ajuntament.

Ginard felicita a la Comissió de festes per la tasca duta a terme però creu que es preferible concentrar-les als dies tradicionals a fi de millorar-les i treure més benefici del pressupost. També afegeix que la funció de l'oposició és la de criticar però col·laborar amb l'Ajuntament sempre dins aquest esperit crític. Així mateix fa l'observació que el tema de la freqüència de plenaries s'hauria de replantejar. Jeroni Nicolau afegeix que seria interessant que a l'Ajuntament existís

una bústia de suggerències. Arbona Verger contesta que ja està prevista la seva instal·lació.

Arbona Verger sol·licita l'opinió del plenari relativa al desviament provisional del Carrer Palma com també es demanarà la del tècnics d'Obres Públiques per procedir al desviament definitiu. Nicolau afegeix que, arribat el cas, es podria instal·lar una parada d'autobús de línia en es Pou des Dau i així aquest vehicle no hauria de travessar el poble.

També Arbona Verger proposa que la Corporació felicités a la Policia Local per la tasca desenvolupada durant les festes patronals, proposta que es recolzada per tots els grups.

Finalment el batle concedeix la paraula al veí Gaspar Socas el qual en nom dels veïns del carrer Ramon Llull exposa que el 26 d'agost del 91 i per escrit enviaren un escrit a l'Ajuntament relatiu al pas de camions pesats que transporten fems, els quals provoquen moltes molèsties, sense que fins ara l'Ajuntament hagi fet res. El batle diu que en el seu dia es va enviar un escrit a la Direcció General de Transports perquè s'establissin controls. Es feren. Però en vista que la problemàtica continua s'intentarà de bell nou i tal vegada la solució seria instal·lar un disc de tonatge màxim autoritzat.

Andreu Alcover Ribas, de Son Comelles

Damunt l'any 1920, fou el primer que va explotar la gravera d'Es Coll

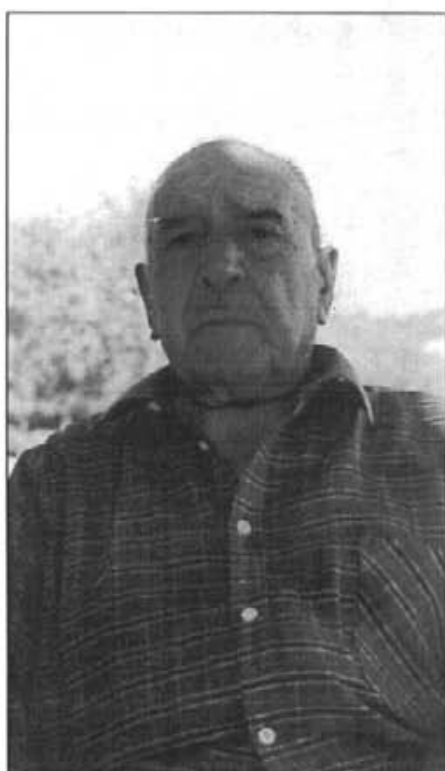
Fins a un centenar de passes de les cases de Can Calussa el trajecte està asfaltat i és perfecte. Arribant a les cases esmentades giram violentment a la dreta, cap amunt i allà trobam els primers reclaus i les pedres a lloure pel camí que passa per davant Son Boivàs i ens du a Son Boivàs Nou on ens hi espera l'amo Andreu Alcover Ribas. Ens asseim els dos al voltant d'una taula que té enmig d'una habitació. Al front i a uns tres o quatre quilòmetres, nedant per damunt les alzines i ullastres de Son Fornés, es veu Montuïri.

Feia molt que nos ens vèiem i la salutació recíproca és cordial. Ens dona la impressió que l'amo Andreu s'ha retirat ja del tràfec de la vida actual. Ell ha viscut una època en què el món, la societat no era com avui. Ho enregistram durant la conversa. Es ressent fortament del canvi, com succeeix a moltes persones de la seva edat. Home de bon caràcter i admetent, es troba molt bé damunt aquest turó, ocupat amb la seves ovelles i altres animals. La soledat li fa companyia.

És comunicatiu malgrat que no ho sembli. Té 89 anys molt ben dits. Es casa (es viu) amb Magdalena Jordà -de Cas Confiter- i té tres fills: Jaume, Antònia i Toni.

- On vàreu néixer, l'amo Andreu?

- A la possessió de Son Comelles el

29 de setembre de 1906. Per tant som de Montuïri -afegeix-.

- Vos relacionàvem més amb la possessió de Son Collell, sabent que hi estàreu uns certs anys.

- Sí; així va ésser. Però t'aclariré la situació. Els pares del meu padrí, quan ell tenia uns 12 o 13 anys, passaren a la possessió de Son Comelles, per amos, i també duïen la de Son Collell. Quan no-

saltes encara hi estàvem, el propietari va vendre una bona part de Son Comelles i passàrem a conrar només Son Collell. Eren els anys 1915-16. A posta em coneixien per n'Andreu de Son Comelles o també de Son Collell, fins i tot per n'Andreu "Confiter"; però en realitat era la meua dona la de Cas "Confiter".

- On anàreu a escola?

- Des de Son Comelles anava a escola a Sant Joan amb una somereta molt falaguera. La deixava a la posada dels Calderers o a la de s'Holanda.

- Què ens podeu dir del temps de la vostra estada a Son Comelles?

- Record molt bé aquests anys. Era el temps en què el sen "Neo", el curander, menava els al-lots que feien formiguers a la possessió; també quan començava a haver-hi les primeres arades amb rodes amb barreres i les sembradores molt feixugues. Essent al-lot, record que els diumenges horabaixa hi havia més de 30 persones que venien a les cases per passar el temps. Ens entreteníem jugant a la tella. Era gent que vivia per les rotes i els Son Vaquers. El vespre del sopar de les matances era molt agradable. A més de la família eren molts els qui acudien dels voltants. Aquest vespre vetlàvem tota la nit. Els qui hem viscut aquells temps amb els conseqüents esdeveniments, els quals, per a nosaltres, eren molts importants, no s'ens oblida mai. Et parl dels anys 1915 i 1916.

- Tenim un record llunyà d'una nit a la matinada: L'espectacular incendi de les cases de Son Collell, el qual es veia des d'una part del poble. Quin any es produí?

L'amo Andreu ens mira estranyant-se de la pregunta i contesta molt seriós:

- Devies ésser molt jove. Això va ésser... -pensa un moment- damunt l'any 1927. Fou molt gros. Menys mal que poguérem treure totes les bèsties de la païssa sense que les passàs res.

- Parlant de Son Collell: sempre hi heu vist les pedreres de grava? Quan hi anàreu, ja hi eren?

A l'amo Andreu li hem assenyalat inesperadament una època vital dins la seva vida. Ens mira, mou una miqueta el

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

cap i sembla que surt a la seva cara una expressió com si volgués iniciar una mitja rialla, però amb una certa tristesa.

– El qui començà a treure grava comercialment en Es Coll vaig esser jo. Quan passàrem a Son Collell, el sen Tomeu "Tec" i el sen Ramon "Llofriu" treien qualche mica de grava des clot –que no es podia dir tan sols això–. Vaig dir a mon pare: "Jo podria treure grava des clot". Hi va estar d'acord i vaig començar amb en Toni "Nyol". Les nostres eines eren una senalla d'espart, un picó, un càvec i es balitre. El primer dia entre els dos guanyàrem tres reals.

S'atura un moment. Amb el posat de la seva cara sembla que a ell mateix li costa creure-ho. I continua el relat.

– Més envant començàrem a amollar alguns barrobins...

– Us exigien alguna documentació per emprar la dinamita?

– Res absolutament. La compràvem i l'empràvem pels barrobins sense cap autorització i en plena llibertat. Com et deia, continuàrem traient grava. Aleshores Obres Públiques féu una gran reforma arreglant el pis de la carretera Palma-Manacor i també féu obres a altres carreteres. Hi va haver molta demanda i vaig posar vuit a nou homes al tall, entre ells en Tomeu "Nyol", en Jaume "Benet", en Toni "Terrie"... i també molt important: vaig posar una estrucadora i un motor nou de gas-oil, el qual em costà 7.000 pessetes. El negoci començava a marxar. Estàvem damunt els anys 1926-27.

– Quants d'anys traguéreu grava del Coll?

– Fins a l'any 1935, que fou quan vaig tenir el tràgic accident amb el cotxe.

Arribats aquí quedam uns moments en silenci. Els pensaments de l'entrevistador volen, tot recordant imatges que presencià molts d'anys enrera.

– Com que hem tocat el tema, vos puc demanar l'amo Andreu, com va esser aquest accident?

– Sí; –contesta–, és molt fàcil d'explicar. Era el 14 de novembre de 1935 quan un petit grup anàvem al Dijous Bo. Érem en "Caramina", l'amo en Joan "Batliu", l'amo en Llorenç de Sa Mata, l'amo en Jaume "Queló", en Tòfol Pizà, el padrí d'en Monserrat de Son Coll, el meu pare i jo, que conduïa el cotxe. En

total érem vuit. Quan fórem devers Son Burdils, ens va passar davant un camió de passatgers fregant-nos el cotxe per dues vegades i tancant-nos els pas. Les carreteres eren molt estretes i en mal estat. El resultat fou que xocàrem violentment amb un arbre. Moriren el meu pare, en Tòfol Pizà i el padrí d'en Monserrat de Son Coll. Els altres quasi tots ferits de més o manco consideració. Fou un esdeveniment tràgic del qual se'n parlà per tota l'illa durant molt de temps.

– No fou, idò, excés de velocitat?

– Què va! Aquell cotxe quan treia tot el que podia anava enrevoltant el quaranta per hora.

– Tenguéreu, els perjudicats o les famílies de les víctimes, alguna indemnització?

L'amo Andreu ens mira amb una mena de rialla trista, que no li passa més enllà de les dents, i el semblant abatut.

– Res absolutament. Ni tan sols hi va haver judici. En aquell temps no era com avui.

– Recordam el cotxe dels poquíssims que hi havia a Montuiri. De quina marca era?

L'interlocutor es reanima.

– Era un descapotable marca "Rubí". Tenia una forçada: 18 cavalls. En certa ocasió... –es retura i riu abans de continuar– anàrem a la revetlla d'Algaida i érem devuit dins el cotxe. Un vehicle fort, com ell tot sol; no va anar mai al taller per res. Després he tengut altres cotxes; però aquell era únic.

– Tornem un poquet enrera. Parlàvem del Coll. Només us ocupàveu de treure grava?

– Ah, no! Jo havia de fer el cap molt viu. També contrava i els vespres anava a despatxar al cafè de Cas Confiter. Ningú no em regalà cap cèntim mai. Sempre vaig deure doblers perquè també feia millors a les finques.

– Toquem altres temes. Féreu el servei militar?

– Sí i no –ens diu com si dubtàs–. Vaig esser soldat de quota i només vaig fer nou mesos de servei. Aquest any fou el darrer que hi va haver quota. Em costà cent duros.

– I dels anys que hem parlat i principis del 20 à abans; com es divertien dins el poble?

– Com he dit abans, anàvem poc al poble; els dobles anaven escassos, entre el 1922-23, el homes guanyaven a jornal entre deu reals i tres pessetes, de sol a sol.

– Bé, però dins els anys 20, essent jove, devíeu freqüentar més el poble. O no?

– Sí, tens raó. Fins i tot amb un grup d'amics en alguna ocasió fèiem societat i dúiem alguna companyia o glosadors damunt Ca n'Aloi. És possible també, que duguéssim la companyia de na Maria Morey. Una vegada...

Es posa a riure abans de continuar.

– Volia dir –continua– que érem quatre i duguérem uns glosadors. No sé si ens va anar bé o no, però l'amo en Tomeu de Son Mojà ens féu una glosa

OMEGA

Moments estelars

AGENT OFICIAL

Joyeria Fermin

MANACOR-PORTO CRISTO-CALA MILLOR

que sempre he recordat. Deia així:

En Joan de Na Trepallina
i es dos de Son Collell,
es fariner que va amb ell,
tots quatre fan un ramell
que és es més lleig de la vila.

Amb el mateix bon humor continua parlant.

— En aquell temps —repetesc— no hi havia molts de doblers. Una copa, quan despatxava a Cas Confter, valia 0'05 pessetes i un cafè, 0'10. Els preus eren més estables; estaven molt a canviar. Hi havia menys doblers, però retien més. Amb una pesseta un grup d'amics fèiem un dinar i sobrava de tot. Quin temps aquells!

— *Quin personal teníeu a Son Come-lles?*

— Un porquer, un egüer, un pastor, un hortolà, el plaça morta, quatre missatges, una criada, tres o quatre figueres. En l'estiu, dues o tres dones que aplegaven espigues —que després batfem a mitges—, a més, els de la casa: els meus pares, els germans Rafel, Jaume, Bàrbara i jo.

— *Quines són les diferències que més*

es distingeixen de llavors a ara?

— Pel que es refereix al camp —diu pensativament—, les terres estan més ben cuidades, no veies voreres ni llobades sense cavar. El temps, la climatologia era més estable, més regular; l'època d'hivern a vegades brusquetjava vuit dies seguits. Aquest temps de pluja l'aprofitaven els missatges per tallar llenya, fer estelles, arreglar els guarniments... en quant a les persones, la unió, l'amistat eren més fortes. Llavors també ens divertíem amb no res. Avui, si no és a base de doblers no saben passar el temps.

— *A què us dedicau ara, de jubilat?*

— Tenc esment a una guardeta d'ovelles i a altres animalets que tenim. Vaig poc al poble. Em sent molt bé per aquí.

Durant l'entrevista estàvem contemplant i escolant en silenci mentre conversava. Ell i moltes persones com ell, són enciclopèdies vives d'un valor incalculable. Humanament no tenen preu. Ha valgut la pena conèixer-lo més d'aprop. El viatge a la serra de Son Boivàs s'ho mereixia.

Miquel Martorell Arbona

GLOSES

Dues gloses a l'amo en Miquel "Parri"

En "Parri" no vol glosar i diu an es director que a mi em vengui a cercar; però jo no sé planxar; que glosi ell que és millor; ell glosa sense pensar i jo he de pensar-ho.

A l'amo en Miquel "Parri" un consell li vull donar, que va per ell i per mi: en no sabre que hem de dir trob que ens hem de retirar; que en que quedi molt a dir, si no ho sabem expressar val més que posem un fi.

Antònia Adrover

N. de R.- El mes passat l'amo en Miquel "Parri" es dirigí a madò "Manxes". I aquesta és la seva contesta.

Què és la Comissió Interdepartamental de la Dona?

Comissió Interdepartamental de la Dona

Composició

A fi de coordinar les accions en favor de les dones i de millorar-ne l'eficàcia evitant duplicitats, la Comissió Interdepartamental de la Dona es compon per un o una representant de les conselleries següents:

- Conselleria de Governació
- Conselleria de Cultura, Educació i Esports
- Conselleria de Sanitat i Seguretat Social
- Conselleria de Comerç i Indústria
- Conselleria d'Agricultura i Pesca

Dona, si no saps quins són els teus drets, si vols tenir informació directa sobre els programes que duu a terme la Comissió, si vols formular suggeriments o fer propostes per millorar la situació de les dones, som a la teva disposició a:

Plaça de la Drassana, 4. 07012 Palma
Tel. (971) 17 65 65 / 17 64 64
Fax 17 64 46
Tel. gratuït 900-321-321

Vice-presidència del Govern Balear
Comissió Interdepartamental de la Dona

Què és la Comissió Interdepartamental de la Dona?

És un òrgan col·legiat, adscrit a la Vicepresidència del Govern Balear, que té els objectius bàsics següents:

- Promoure la igualtat de drets entre els homes i les dones.
- Evitar la discriminació per raó de sexe.
- Fomentar la participació equitativa de les dones de les nostres illes en tots els àmbits de la societat.

Constitució espanyola, article 14:

"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social".

Ha començat el curs 95-96 en el Col·legi Joan Mas i Verd

192 alumnes reben l'ensenyament de 17 professors

Alumnat		
Educ. infantil	3 anys	17
"	4 anys	25
"	5 anys	15
1er. Cicle	1er. curs	17
"	2on. curs	14
2on. cicle	3er. curs	16
"	4rt. curs	16
3er. cicle	5è. curs	14
"	6è. curs	16
E. G. B.	7è. curs	21
"	8è. curs	21
Total alumnes		192

Professorat	
M ^a . Fca. Miralles Miralles	(3a)
M ^a . José Pérez Vives	(4a)
Catalina Quetglas Sureda	(5a)
Catalina Martorell Llaneras	(1r)
M ^a Elena Calafat Cañameras	(2n)
Jerònia Oliver Rotger	(3r)
Àgueda Palliser Truyol	(4t)
Catalina Gayà Bauzà	(5è)
Josep M ^a . Munar Vich	(6è)
Margalida Bujosa Estarellas	(7è)
Joan Sorell Juan	(8è)

• A part del professorat-tutor de cada curs, el Centre compta amb un professorat especialista en diferents àrees, com és el cas de Guillem Fiol Tomàs, especialista en Educació Física i Antoni Gornals Mesquida, especialista en Llengua anglesa. A més, es compta amb la col·laboració de M^a. Antònia Vallespir i Miquel Barceló, especialistes en Educació Musical, i Francisca Pocoví, monitora d'Expressió Corporal i Damatització. També continuarà les tasques començades el curs 94-95 l'Equip d'Orientació Educativa de la zona, cada dilluns de 9 a 16 h., i la persona designada és la psicòloga Manuela Rodríguez.

• Continua el mateix Equip Directiu elegit pel Consell Escolar a finals del curs 93-94, ja que el nomenament és per a tres cursos. Està format per Joan Sorell Juan, director del Centre, Antoni Gornals Mesquida, cap d'estudis i Catalina Gayà Bauzà, secretària.

• Durant aquest curs 95-96 el Centre té assignat un objector de consciència, Andreu Mascaró Sansó, per tal de desenvolupar una tasca de suport i ajuda al professorat, especialment a la biblioteca,

Els alumnes de 3, 4 i 5 anys, els més petits de les escoles

menjador i temps d'esplai.

• La totalitat del professorat del Centre té la plaça en propietat definitiva, la qual cosa suposa una continuïtat en les tasques educatives que es desenvolupen a l'escola. Només hi ha la substitució de la mestra Aina Ferrer Torrens, que es troba en adscripció temporal al CPR (Centre de Professors i Recursos) de Manacor.

• Enguany la implantació del nou sistema educatiu ja completa en el Centre el tercer cicle de Primària (abans 6è d'EGB). Per tant el col·legi disposa de 3 cursos d'Educació Infantil, 6 cursos de Primària, repartits en tres cicles, i els cursos 7è i 8è d'EGB.

• La col·laboració entre els diferents estaments que componen la Comunitat Escolar (Professorat, AMPA i Ajuntament) es veurà reflectida en el nou programa d'activitats complementàries i extraescolars que durant el mes d'octubre es donarà a conèixer i arribarà a totes les famílies del Centre.

• Probablement durant aquest curs 95-96 l'alumnat i el professorat del Centre ja disposarà de la tan necessària calefacció. Pareix ésser que les converses entre Ajuntament i MEC aquesta vegada van per bon camí. Esperam que siguin efectives i que es pugui gaudir de tan espera-

da millora.

• **Consell Escolar:** Hi ha hagut poques variacions respecte al curs passat. N'és President: Joan Sorell Juan; Cap d'Estudis: Antoni Gornals Mesquida; Secretària: Catalina Gayà Bauzà; Representants del Professorat: Catalina Quetglas Sureda, Josep M^a. Munar Vich, Àgueda Palliser Truyol i Catalina Martorell Llaneras; Representants dels pares i mares: Amador Bauzà Servera, Llorenç Miralles Manera, Miquel Francesc Pomar Forteza i Maria Inés Crende Casanegra; Representant de l'alumnat: Bernadí Font Mayol; i Representant de l'Ajuntament: Gabriel Miralles Pizà.

• En acabar el 8è d'EGB (que els equipara a 1er i 2on d'ESO) els alumnes passaran a Lluçmajor i allà faran 3er i 4rt d'ESO. Tot seguit podran acollir-se a una d'aquestes tres opcions: a) anar a fer feina (que no és recomenable), b) fer el cicle formatiu de grau mitjà (a Lluçmajor o a un altre lloc), o c) fer un dels quatre batxillerats que cadascú elegeixi. I després, els qui vulguin, podran ingressar a la Universitat per estudiar una carrera. En resum: l'ensenyament a Montuïri està molt ben atès.

Mateu Fiol Jordà, regidor de festes i de medi ambient

Parla de la primera experiència, de la bona acollida i de millores en el futur

Fa un parell de mesos que tenguérem oportunitat d'entrevistar Miquel Fiol Jordà, conegut per tothom com en Mateu de Sa Matança. Aquella vegada va esser per motius professionals, la seva popularitat i el seu bon humor que ens dugué a entrevistar-lo. Però la finalitat principal d'aquesta, és diferent.

Com tots sabem, durant els pròxims quatre anys en Mateu formarà part del consistori municipal. És la primera vegada que anava inclòs a unes llistes electorals i ho va fer com independent, pel PP.

Una vegada elegit se li han atorgat dues àrees: la de Festes i la de Medi Ambient. I d'elles és del que parlarem; quina és l'opinió que s'ha format de les festes d'enguany, les novetats que hi ha hagudes, el què ens espera als montuïrers per a les pròximes festes i els distints objectius que s'ha marcat en cada una de les àrees que encapçala.

— Com va esser, Mateu, que et decidires a anar inclòs a unes llistes electorals?

— No va esser una decisió pròpia, sinó que en Joan "Matxo", el batle, em va demanar per formar part de la candidatura del seu partit, i em vaig decidir a presentar-me. Em feia ganes de fer feina per al poble, d'una o altra manera —afegeix en Mateu— i una era la de formar part de l'Ajuntament. Des d'aquest lloc es pot fer molta feina per al poble, i això és cosa

bona. També s'ha de dir que ara em trobo a una edat adequada, em consider més preparat. Fa deu anys no ho hagués fet.

— Pel que fa a encapçalar aquestes àrees, fou una decisió premeditada, acordada abans de les eleccions, per fer-se així com s'ha fet, o s'ha decidit després de saber els resultats electorals?

— La veritat és que no vaig saber de quines àrees em cuidaria fins al dia de la presentació del nou equip de govern.

En Mateu aquí afegeix aquesta curio-

sa anècdota:

— Quan en Joan "Matxo" va venir a demanar-me per acompanyar-lo a les llistes, vengué al despatx de Sa Matança. I quan em vaig haver decidit li vaig dir: "Puc anar inclòs dins les llistes, però en cas de sortir elegit no em fessis regidor de festes, que ja basta bé sa festa que tenc aquí". I el dia de la presentació i repartiment d'àrees ell digué: "Mateu Fiol, encarregat de Festes i Medi Ambient". Però ara que ja sé com és, després d'haver passat Sant Bartomeu, estic encantat i molt satisfet, tant per la manera com varen respondre els qui hi estaven implicats com, per exemple, pel bon humor entre els cossiers i el dimoni, acompanyar-los, participar de la festa amb ells... He gaudit.

— Què ens dius de l'àrea de medi ambient?

— És un altre aspecte que s'ha de tenir en compte i a mi em feia il·lusió.

— Quins són els objectius que us heu proposat en cada una de les àrees que encapçales?

— En l'àrea de festes, a més de seguir celebrant les habituals, m'he proposat com a principal objectiu el fer feina per a tothom. Amb això vull dir que les festes són per a tots, i hi ha de poder participar des del més jove fins al de més edat. De fet, el programa de les festes de Sant Bartomeu d'enguany, incloïa actes per a totes les edats i per a tota la gent. També volem introduir novetats en el programa d'enguany. I així ho fem. N'hi hagué de molt bons als quals participà molta gent, com fou la contra-rellotge de bicicletes per a gent del poble. Enguany també fem una nit de rock, una exhibició de tir en arc a la que hi pogueren participar tots els qui volgueren, el "karate"...

— I pel que fa a Medi Ambient?

— M'he proposat fer plantar arbres a tota l'avinguda del futbol, al Pou del Rei i a tots els llocs depenents de l'Ajuntament on se n'hi puguin sembrar. Vull vestir el poble de verd. Serà una cosa excel·lent i relativament barata. Per altra banda posarem especial esment en el correcte funcionament del punt verd.

Hamburgueseria Pub Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

– *Respecte a la festes d'enguany. Hi ha hagut la participació que esperàveu?*

– Les festes de Sant Bartomeu d'enguany anaren molt bé. Tots els montuïrers pogueren gaudir un any més de les festes, dels cossiars, que, per cert, per esser el segon anys que ballaven ho feren d'una manera excel·lent. S'ha de dir també que, encara que ploqués cada dia, l'aigua no va fer suspendre cap acte ni n'interrompé cap dels que se celebraven. I pel que fa a la gent, hem quedat sorpresos. s'ha de dir que com els montuïrers no hi ha ningú per a fer festa. En haver-n'hi, no importa anar a cercar ningú. La gent ha respost molt bé. I si n'hi hagués hagut set dies més... I això que enguany han estat molt llargues.

– *No creus que les berbenes han baixat bastant comparades amb el que eren fa un parell d'anys, quan eren unes de les més populars de l'illa i les que acabaven més tard. Ara sembla que de cada pic va a menys. A què és degut això, Mateu?*

– Tens raó. Comparat amb anys enrera han baixat, però han baixat molt per la poca assistència dels joves, ja que avui

prefereixen estar als bars o pubs. Però l'assistència de persones d'edat mitjana i els majors, fou com abans. És una llàstima que no s'aprofitin, ja que sols se celebren un pic en l'any.

– *I del rock?*

– S'havia preparat una nit de rock aposta per als joves. A mi des de petit m'ha agradat el rock i em feia il·lusió una vetlada de rock. I ara, quan tenc oportunitat d'organitzar-ne una, resulta que ningú hi ve. Ho férem enmig de plaça perquè no s'haguessin de traslladar ni al Dau ni al futbol. Però ni així. La veritat és que vaig romandre una mica decepcionat.

– *Què ens espera, Mateu, als montuïrers, en les pròximes festes?*

– La primera que celebrarem serà Sa Fira. Enguany mirarem d'allargar-la a l'horabaixa o de fer qualche cosa el vespre abans, ja sigui un concert, un fogueró, una torrada... ja ho veurem. Llavors venen les festes de Nadal, cap d'any, el Reis, els darrers dies... Per als darrers dies sí que procurarem millorar el programa d'activitats, intentarem canviar la rua tradicional amb la que es feia abans: un fogueró a plaça, un a la plaça Vella i un altre a ses Tres Creus. Amb música en viu, ja sigui un grup de ball de bot, com de rock... tot està encara per decidir, però volem animar-les un poc més.

En aquest moment, dia 15 d'agost passat, es pot dir que en Mateu Fiol s'estrenava com a regidor de festes

Llavors ja venen les festes de Pasqua, que són bàsicament religioses i ja ens tornarem trobar a Sant Bartomeu. Intentarem introduir coses noves perquè la gent pugui passar-s'ho tan bé com sia possible. A més, mirarem de traslladar el castell de focs a un lloc que no sigui a la Plaça, ja que són una mica perillosos. Les rodells continuarien amollant-se a Plaça, però per als coets intentarem trobar un lloc més esplendorós.

És d'esperar que tendrem diversió per estona amb en Mateu com a regidor de festes, tant per als petits com per als grans. Considerem que la decisió d'eleger-lo a ell per a aquest càrrec fou encertada, ja que en Mateu és jove, despert, alegre, coneix la gent del poble. I això farà que pugui encertar per a la majoria. Cal desitjar, per tant, que les festes segueixin així com en Mateu pretén: divertides per a tots, molt alegres i que la gent surti al carrer a passar-s'ho bé.

Antoni Mesquida.

PRESTEC
HIPOTECARI
"SA NOSTRA"

Elegir bé és important...

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Restaurant
Ca's Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Refrescs de noces, comunions, baptismes

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Inestabilitat política

Any del Senyor de 1831, governava Espanya el rei Ferran VII, un dels pitjors monarques que ha assolit la corona espanyola.

Aquest bon senyor claudicà, juntament amb el seu pare, el rei Carles IV, del trono per exigència de l'emperador francès Napoleó I a la ciutat de Bayonne, l'any 1808.

L'any 1814, derrotat Napoleó, retornà de l'exili. La seva primera resolució fou la dissolució de les Corts de Cadis de l'any 1812 -primer intent de parlamentarisme a l'Estat espanyol- i tornà implantar el règim absolutista.

Un cop d'Estat dut a terme per el Coronel Riego a començament de l'any 1820 retornà la Constitució de 1812. Al rei, espantat, tan sols se li ocorregué dir que "*marchemos todos juntos y yo el primero por la senda de la Constitución.*"

Evidentment no era el parlamentarisme constitucional el que ell considerava millor per a l'Estat. Les seves intrigues i atacs contra el nou règim tingueren el seu fruit.

L'any 1823 invadiren la península els anomenats Cent mil fills de Sant Lluís, una tropa estrangera, formada en la seva major part per soldats francesos que restabliren la monarquia absoluta.

Començà en aquell moment una etapa històrica coneguda com la "Dècada omínosa", és a dir, una dècada desgraciada i digne de no recordar. Els liberals que es pogueren salvar emigraren a altres països com França i Anglaterra, des d'on intentaren lluitar contra l'absolutisme del rei. Alguns quedaren i es convertiren en guerrillers.

Aquests dos escrits que venen a continuació, són una mostra de la persecució política d'aquella època que a molts de vosaltres vos pot recordar temps més recents.

El Excmo. Sr. Secretario de Estado y del Despacho de Gracia y Justicia, con fecha 4 del actual me ha comunicado la Real Orden siguiente.

Excmo. Sr. Haviendo recibido el Rey N.S. nuevos avisos que confirman la certeza del proyecto formado por los revolucionarios españoles emigrados en países extranjeros de establecer su funesto

poder en las Islas Baleares y que con este abominable objeto reclutaba el cabecilla Torrijos en Gibraltar a fines de abril último, cuanta gente podía y preparaba una expedición para apoderarse de Menorca o de otras de esas islas y establecer en ella una regencia y deseando eficazmente S.M. preservarlas de los infinitos males que semejante adverso acontecimiento ocasionaría a la tranquilidad y bienestar de estos habitantes, se ha dignado mandarme que sin perjuicio de las medidas tomadas ya y que prepara además la alta previsión el Superior Gobierno, para afianzar la seguridad de estas islas y ponerlas a cubierto de cualquier ataque o sorpresa que pueda intentarse de parte de los malvados, encargue nuevamente a V.E. la mayor vigilancia posible, particularmente sobre Menorca y que al indicado fin no omita medio ni providencia alguna de cuantas estén a su alcance procurando al mismo tiempo que los subdelegados inferiores y encargados del ramo en esas islas desplieguen en estas críticas circunstancias la mayor energía y el celo más ardiente por el mejor real servicio para que esa actitud imponente haga desistir a los revolucionarios de la realización de sus criminales proyectos o en el caso de obstinarse en intentarlo sean vigorosamente rechazados y escarmentados de un modo exemplar por el valor y decisión de esos fieles habitantes. De Real orden lo digo a V.E. para su inteligencia y efectos consiguientes.

Lo que traslado a V. para su inteligencia y en la de que en cumplimiento a lo prevenido por el Rey N.S. como encargado de policia de este distrito, procure V. acreditar en tan críticas circuns-

El carreró del campanar és conegut i molt transitat sobretot quan hi ha funció a l'església, tant ara com el segle passat

tancias el mayor celo y vigilancia por el mejor Rl. servicio, estando a la mira de cualquier novedad que se note si observe en el distrito a su cargo ; y en el caso de que osasen los revolucionarios realizar sus criminales proyectos, todo el pueblo en masa se una a las beneméritas filas de los Voluntarios Realistas para obrar de acuerdo con los Gefes militares del distrito y rechazar y escarmentar con el mayor entusiasmo y decisión a los malvados enemigos de Dios y el Rey. Así lo espera del valor y ardiente celo de esos fieles habitantes en favor de la justa causa del Altar y Trono a cuya cabeza me tendrán en su defensa como Capitan General y Subdelegado principal de Policía de la Provincia.

Dios guarde a V. ms. as. Palma, 28 Junio de 1831.- (Firma il·legible)

Sr. Bayle Rl. encargado de Policía de la Villa de Montuiri.

Salvem les figueres

Com és conegut i popular arreu de Mallorca –especialment dins la pagesia–, des de fa deu o més anys en el poble de Lloret de Vista Alegre se celebra la ja tradicional festa des sequer, amb molt d'èxit; la qual, enguany, tengué lloc els passats dies 9 i 10 de setembre. El dissabte dia 9, el vespre, s'organitzà un ball amenitzat per un grup folklòric de Sencelles i altres conjunts musicals a més d'exposició de tota casta de figues i eines útils del fora vila mallorquí.

Juntament amb el meu bon amic i també col·laborador de **Bona Pau**, Miquel Martorell Arbona, el diumenge dia 10 visitàrem dita exposició per veure de prop allò que s'exposava i de la qual romanguérem molt satisfets i admirats de tan bé com ho féu l'organització. Allà fórem molt ben atesos p'en Felip Munar, regidor de l'Ajuntament i un dels organitzadors de dita exposició, ja que ens va donar una bona explicació de tot allò que ens interessava.

La mostra, com hem dit abans, no sols era de figues, sinó que també hi havia exposades tota mena d'eines i ormeigs de treballar al camp, els quals s'empraven abans de venir la mecanització. Hi havia des de les primitives arades de fusta fins a la "moderna" arada en rodes, passant pels carretons de batre i perxa, forques de ventar i pales, xapetes, càvecs, falç, corbelles, etc. Fins i tot hi havia un pou amb el coll de pedra i pica, amb la seva alfabeguera i carabassera devora; pebrers, i un poc més lluny, mongeteres, cols. Tot talment com un temps feien l'hort, regant a poalades. Tot molt ben exposat.

Pel que vérem hi ha moltes varietats de figues. A dita mostra pogueren exposar-ne una cinquantena, però n'hi ha més d'un centenar: Començant per les figues flors i albacons primerenques, passant per les agalantines i algerines agostenques, fins a les bordissots negres tardanes. No les anomenaré totes perquè seria llarg, solament ressenyaré les que per Montuïri són poc o gens conegudes.

Tals figues són: Blava, mallea, napolitana, montina, jorbà, olletes, floral, broquelet, martinenca rimada (la qual és una figa morada amb retxes blanques i grogues), d'en joanet, de l'Ampurdà,

abaldufada... i així fins a un centenar.

De figueres se n'han arrabassades moltes –diuen el 90%–. I no anaven gens malament els nostres avantpassats quan, malgrat haver de fer amb galivans, càvec i senalla un clot ample i fondo –es feien de deu en deu, que vol dir 10 palms de costat per 10 de fondària–. Per tot arreu se sembraven figueres. És que la figuera té moltes avantatges, s'adapta a qualsevol terreny, des de les terres més grosses o comellars fins a les més primes i aturonades. Cada any carreguen i suporten bé les contrades del temps; aguanten el fred i gelades, la forta calor, ventades, sequeres i el seu fruit és el més dolç que es coneix. Des de molt antic han contribuït a l'alimentació humana i dels animals, ja que són bones tan acabades de collir de l'arbre (com qualsevol altra fruita) i seques; i en aquesta estat es poden guardar tot l'any com també, amb elles, s'hi poden elaborar moltes llepolies.

A dita mostra vérem com es podem cuinar sopes de figa, conill amb figa, i altres. I elaborar confitura de figa, figa confitada, massapà de figa, pa de figa...

Dins l'exposició, xerrant amb el meu company i altres assistents –per cert que ens topàrem amb gent pagesa d'altres pobles que coneixíem– comentàvem com seria possible a curt terme tornar a veure figuerals, ja que es considera que sols hi ha el 10% dels que fa quaranta anys hi havia.

Una persona pagesa ens digué que fa quatre o cinc anys que en va sembrar estil antic, es a dir, de branca, i que li van bones i ja li fan figues, i pel que ens va semblar hi ha un cert interès en sembrar-ne, ja que les venen a bon preu.

Ja de venguda cap a Montuïri, tornàvem molt satisfets tot considerant l'èxit de dita mostra i l'entusiasme de part de la gent assistent, en sembrar figueres. I encara l'alegria nostra es féu més grossa quan, davant una caseta vérem uns quants canyissos de figues exposades al sol. I això es fer concebre esperances i sentir-nos optimistes de tornar veure sequers per tot arreu. Tal vegada seria interessant per part del govern fomentar, mitjançant ajudes econòmiques, l'assecar figues, ja que la major part de les se-

ques que es venen al mercat procedeixen de Turquia i d'altres indrets llunyans.

Estàvem contents comentant allò que acabàvem de veure i de sobte els dos ens posàrem seriosos quan d'un tros lluny destriàrem una palera que arrabassava un figuera. Entristits, quan fórem al seu indret –la palera era a vint passes de nosaltres– returàrem un poc el cotxe i vérem com aquella maquinota en un minut tirava enterra una figuera martinenca carregada de figues i figons. Volíem aturar-nos del tot i escometre aquell home de la pala per tal de preguntar-li per què arrabassava aquestes figueres. Fins i tot seguint les passes dels ecologistes ens vengué l'impuls de posar-nos davant aquella pala i braços alçats aturar el que nosaltres consideràvem un desastre, ja que n'hi havia unes quantes arrabassades i segurament es proposava arrabassar les dues o tres que encara quedaven. Però a la nostra edat, ja no estam per aquests trots! A més, hem de respectar el dret de la propietat i tal vegada aquell home tengués raons poderoses per fer aquella feina. No tenguérem coratge i seguírem el nostre camí.

Quan ja arribàvem a Montuïri, en Miquel, tot seriós, em digué: "No hem pogut evitar que la palera s'aturàs, però en un proper article podem escriure per a **Bona Pau** el que hem vist... i en lletres grosses". Per això hem volgut que així fos el títol i encara per acabar ho repetim: **salvem les figueres**.

Sion Nicolau

Orquidea

Perlas
Orquidea®

Jaume Alcover Noguera, de Son Comelles

Fou batle durant dos anys (1928-1930), però la seva dèria era la de caçar. Morí d'accident de trànsit

En Jaume Alcover Noguera fou durant els anys que visqué conegut a la vila p'en Jaume de Son Comelles; no sols perquè hi va néixer dia 23 de febrer de 1880, sinó perquè gran part dels seus dies els passà primer com a fill i després com a amo d'aquella possessió, lloc on ja hi anaren els seus padrins com a amos quan el pare d'en Jaume sols tenia 13 anys.

Estant allà en Jaume es va casar el 2 de desembre de 1905 amb n'Antònia Ribas Nicolau de Can Costa, i el novell matrimoni també hi va romandre.

Cal dir que en Jaume era fill de n'Andreu de Son Comelles, casat amb na Bàrbara d'Albocàsser, morts tots dos el segle passat, el quals tingueren 4 fills més: Magdalena, Maria, Bàrbara (que fou monja de Sant Jeroni) i Antoni.

En Jaume, juntament amb el seus progenitors que, com hem dit, eren els amos de la possessió de Son Comelles, va viure allà amb tota la seva família fins aproximadament el 1925. Aleshores en Jaume va comprar un tros prop de Son Comelles. D'aquí que també fos conegut com en Jaume de Son Collell.

Continuant amb les referències familiars direm que en Jaume tengué quatre fills: Andreu (1), Bàrbara, Rafel i Jaume, dels quals encara són vius els tres primers.

De nin, en Jaume, des de Son Comelles, venia cada dia que podia a escola a la vila. D'aquí que assolís una cultura més elevada que la mitjana de la gent que vivia al camp. Fou, per altra part, un obsessionat caçador, dèria que li augmentava a mesura que passaven els anys; això abans d'encarregar-se de les terres de Son Comelles. Tenia 5 ò 6 cusses i no emprà mai escopeta fins que fou molt empès en anys. Ni tan sols volia que hi caçassin. Quantes vegades veren en Jaume amb el carruatge amb quatre cusses fermades, de dues en dues, davall del vehicle! això sí, tenia uns cans excel·lents per agafar les preses. Hi hagué vegades que n'arribaren a capturar més de 40, de conills, sobretot quan venien les festes de Sant Bartomeu. Com també foren moltes les vegades que els regalà tots. A ell arribà a no agradar-li la carn de conill. Durant les seves freqüents vi-

sites a la vila, foren moltes les vegades que se'l veia pel cafè de Can Tomeu des Forn i les cusses que jeien allà defora, esperant-lo.

El temps que va estar a Son Comelles no feia molta feina, ja que tenia un bon grapat de persones que hi anaven o hi eren per treballar. Allà no mancaven missatges, parellers, garriguers, hortolans, plaça morta... amb els quals tenia plena confiança i generalment els deixava fer. Tal vegada un dels pocs treballs que li veren fer, i semblava que li agradava, fou el d'anar damunt l'era, en aquell temps que encara batién amb bísties i carretons, en el moment d'ererar. Tasca que feia amb gust mentre els missatges traginaven el blat. També gaudia molt el dia de matances: aquell dia era festa grossa. S'hi reunia molta gent. Amb tota seguretat eren més de 50 persones en el sopar, entre gent del poble i de les possessions i trossos veïnats: els de Son Vaquer, Cas Capità, Son Collell... I per regla general aquesta festeta solia acabar amb un ball. I ell, que també era de la bulla, hi participava com el que més.

Encara que no està ficat dins política ni tampoc li agradava, fou batle de Montuïri durant poc més de dos anys: des del 15 de gener de 1928 fins al 26 de febrer de 1930. Abans ja havia estat regidor, però sense cap càrrec de responsabilitat. Succé que tant l'apotecari Clariana, com en Ferrando, i sobretot en Tomeu i en Mateu des Forn l'empenyeren tant que li feren presentar. El dia de l'elecció fou votat per unanimitat dels regidors.

Durant aquests dos anys no es feren gran coses, però sí algunes com una bona instal·lació de l'enllumenat públic, ja per electricitat, tota vegada que la que hi havia era molt deficient, tant és així que

no se sabia com s'havia de passar l'hivern de 1928 amb la que hi havia durant les nits tan fosques. I per solucionar-ho es va acordar la compra d'un generador. Com també, l'any següent, s'acordà la firma del contracte amb la companyia "Gas y Electricidad, S.A." de Palma perquè proporcionés corrent elèctric a Montuïri. Ara bé, durant moltes sessions el ple va debatre la construcció d'una nova casa de la vila, l'edificació de les escoles, la instal·lació del telèfon i l'adob o construcció d'un nou quarter de la Guàrdia Civil, unes millores per a les quals deixaren

pressupostades substancials quantitats per a l'exercici de 1930, ja que ell i tot el consistori, a rel de la dimissió del General Primo de Rivera en el Govern de Madrid, presentà la renúncia i cessà tot l'Ajuntament. El 26 de febrer de 1930 s'efectuava el rellevament i Joan Ferrando Obrador tornava agafar l'alcaldia del poble.

Cinc anys després, esdevingué el tràgic 14 de novembre de 1935, el dia que amb quatre persones més anaven a Inca al Dijous Bo amb un cotxe que conduïa el seu fill Andreu, quan a l'altura de Sencelles un autocar de viatgers que també hi anava, els avançà i els tancà el pas amb tan mala fortuna que el cotxe que conduïa n'Andreu sofrí un xoc contra un arbre, a conseqüència del qual morien en Jaume Alcover Noguera i un altre ocupant. La certificació del fatal desenllaç deia: "Muerte por traumatismo craneal". Aleshores en Jaume tenia 55 anys.

O. Arbona

(1)- N'Andreu, fill major d'en Jaume Alcover, avui de 89 anys, ens relatà el contingut de la ressenya.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

CENTRE COORDINADOR

Biblioteca Municipal de Montuïri

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

- *Amengual i Coll.*- **Presencia elusiva: sobre el nihilisme i la religió.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Monserrat, 1995.

- *Bajo González, Nieves.*- **Andy Garcia: retratos.**- Royal Books, 1994.

- **Anuario estadístico universal 1995.**- Barcelona: Planeta- De Agostini, 1995.

- **Anuario de los temas 1994.**- Barcelona: Planeta.- De Agostini, 1995.

- **Anuario de los protagonistas 1994.**- Barcelona: Planeta- De Agostini, 1995.

- **Anuario de los hechos 1994.**- Barcelona: Planeta- De Agostini, 1995.

- *Barceló Crespi, Maria.*- **Elements materials de la vida quotidiana a la Mallorca baixmedieval: part forana.**- Palma: Institut d'Estudis Balearics, 1994.

- *Bota Totxo, Miquel.*- **Amb la pau dins l'ànima.**- Palma: Miquel Bota, 1994.

- **XII Jornades d'estudis locals: La premsa, la ràdio i la televisió des d'una perspectiva històrica.**- Palma: Institut d'Estudis Balearics, 1994.

- *Fàbrega, Jaume.*- **La cuina catalana: Història, productes i tècniques.**- Barcelona: Edicions de La Magrana, 1995. (1er. vol.).

- *Fàbrega, Jaume.*- **La cuina catalana: per cuinar i acompanyar.**- Barcelona: Edicions de La Magrana, 1995.- (2on. vol.)

- *Fiol, Bartomeu.*- **Canalla contra Establishment.**- Palma: Universitat de les Illes Balears, 1995.

- *Flaquer, Joan.*- **El capital autorizado.**- Palma: Universitat de les Illes Balears, 1995.

- *Gili i Ferrer, Antoni.*- **Aportació al Cançoner popular de Mallorca.**- Palma: El Tall, 1994.

- *Hollingsworth, Mary.*- **El arte en la historia del hombre.**- Barcelona: Serres, 1991.

- *Hoyo i Caldach, J.*- **Guia visual de l'embaràs i del part.**- Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.

- *King, Stephen.*- **Dolores Claiborne.**- Barcelona: Edicions B, 1993.

- *Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena, Arxiduc.*- **Portopí: a la badia de Palma de Mallorca.**- Palma: Cort, 1994.

- *Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena, Arxiduc.*- **Els castells roquers de Mallorca: Història i llegenda.**- Palma: Cort, 1994.

- *Miralles, Joan.*- **Un poble, un temps.**- Palma: Miquel Font, 1995.

- *Molina, César.*- **Poemas.**- Palma: Universitat de les Illes Balears, 1995.

- *Nelson, Robert.*- **Michael Douglas: retratos.**- Barcelona: Royal Books, 1994.

- *Porcel, Baltasar.*- **Viure a Mallorca: Una visió internacional de l'illa.**- Palma, 1994.

- *Rosselló, Ramon.*- **El sexe a Mallorca: notes històriques.**- Palma: Miquel Font, 1994.

- *Sastre, Jaume.*- **Alguns aspectes de la vida quotidiana a la Menorca medieval.**- Palma: Institut d'Estudis Balearics, 1995.

- *Segura, Miquel.*- **Les illes inoblidables: crònica d'emigrants.**- Palma: Bitzoc, 1995.

- *Villangómez, Marià.*- **Entre la mar i el vent.**- Palma: Universitat de les Illes Balears, 1995.

HORARI

De dilluns a divendres: De les 17 a les 20 hores.
Dissabes: De les 10 a les 13 hores.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Un horabaixa de
sol i d'hivern

Ja ho hem dit altres vegades: front a la creu dels "caïdos" el nostre fotògraf va tirar multitud de fotografies de persones joves i nins d'aquell temps. Es trobaven per aquells indrets aquest grupet de set jovenetes que sortint de l'església (suposam) volien anar a passejar. Foren convidades per posar i no es feren pregar. Pujaren la peanya, unes, i s'assegueren, les altres, i aquest fou el resultat: S'hi troben Maria "Reus", Catalina "Quelet", Francisca "sa Rossa", Aina "Vermell", Francisca Verger, Francisca Xamena i Coloma "Punta". I un nins, darrera, que també hi volien sortir.

Records d'infantesa

L'alliberament d'un càstig

No hi ha cap persona que hagi fet el servei militar que no pugui contar moltes de les coses que li passaren durant aquell període. Pel que fa a mi, el temps de la "mili" el vaig repartir entre diferents quaters de certs indrets de l'illa de Mallorca. Per tot me'n passaren de bones. Però les que foren més contradictòries i de les que en puc parlar amb pena i satisfacció són dues de les que em succeïren a Artà. Era l'any 1931, ja que vaig néixer l'any 10, i aleshores tenia 21 anys.

Allà hi havia altres montuïrers els nom dels quals ara no cal esmentar. El fet molt trist pel que vaig haver de passar fou el de la mort del meu pare. Aquest dia m'agafà el tinent i em digué: "Vés-te'n a ca teva que ton pare està

molt malalt". Vaig convidar perquè m'acompanyàs un altre montuïrer amb qui, com a bons germans i amb bicicleta, d'allà venguérem a Montuïri. I, com era de suposar, ja el trobàrem mort.

Dies abans, però, quan tot era alegria, es pot dir que els serveis que em tocava realitzar, molts d'ells es convertien en bulla i diversió. Però vaig tenir una petita desgràcia. Un dia, mentre estava complint el servei de quarteler i en el moment en què agranava la nau on estàvem el soldats; jo, un poc avalotat, amb la granera vaig tombar el gerrer i caigué ell i la gerra i aquesta es va rompre. El sergent ho va saber i al poc temps es presentà disposat a castigar-me i a fer-me -la pagar. M'agafà davant altres soldats -que ja sa-

bien que amollava qualche glosa i li ho havien dit- i així es va expressar: "Si fas una glosa jo t'ajudaré a pagar-ho".

No importà dir-ho dues vegades. En aquell mateix moment li vaig enflocar aquesta:

Germans, a tal fantasia,
de desgràcia la vaig fer;
qui ho sap és en Frau Tauler
perquè és s'únic que hi havia;
'granava sa companyia,
em vaig 'xecar amb valentia
perquè l'agranàs més bé;
i sa trabucà es gerrer
perquè cames no tenia;
tot per sa pardaleria
des fuster quan el va fer.

Així fou com em vaig alliberar d'un càstig i d'un pagament. El sergent em perdonà.

Miquel Massanet "Parri"

Els infantils, alevins i benjamins comencen la lliga aquest mes

L'equip de preferent: dues victòries i tres empats a l'inici del campionat

Aquest mes d'octubre tots els sis equips de futbol del CE Montuïri estaran en competició. Comencen la lliga els tres equips menors: infantils, alevins i benjamins de futbol-7.

Tal com férem el mes passat, ara publicam la plantilla, delegats, entrenadors i clubs rivals de cada un d'aquests tres equips.

INFANTILS

Jugadors:

Canyelles Salvà, Miquel
Company Santos, Joan
Fernández Munar, Francesc
Gayà Rotger, Antoni
Jaume Garí, Miquel Joan
Marcos Cabrera, Marc
Mariño Pocoví, Josep Antoni
Mates Mayol, Sebastià
Miralles Marimon, Joan
Pascual Tovar, Joan Carles
Pascual Tovar, Pau
Pinteño Massanet, David
Pomar Relucio, Pere Pau
Ribes Mayol, Antoni
Tous Verger, Cristòfol
Verger Mudoy, Bartomeu
Verger Rufian, Joan David

Entrenador:

Llorenç Bauçà Rigo

Ajudant entrenador:

Guillem Munar Miralles

Equips (10): Felanitx, S'Horta, Espanya de Lluçmajor, Porreres, Santanyí, Vilafranca, Barracar de Manacor, Montuïri, Algaida i Manacor.

Inici lliga: 21 octubre

Final competició: 13 abril

ALEVINS

Jugadors

Alcover Mayol, Antoni
Barceló Rosselló, Joan Antoni
Fornés Truyols, Joan
Galmés Rosselló, Andreu
Garí Verger, Damià
Garí Romero, David
Gelabert Ferrer, Miquel
Ginard Fiol, Francesc
Marcos Cabrera, Francesc Xavier
Martorell Sansó, Joan
Nicolau Mayol, Rafel
Ortiz Tinoco, Daniel
Pajon Mayol, Bernat David

L'equip aleví de la present temporada

Palou Garau, Pere
Ramis Verger, Francesc
Rosselló Barceló, Joan Josep
Sansó Estrany, Jaume
Valentín Arbona, Antoni Miquel

Entrenadors

Bartomeu Ferrer Ribes
Jaume Alcover Amengual

Delegats

Sebastià Alcover Amengual (coordin.)
Jaume Martorell Fullana
Guillem Garí Sansó
Josep Miquel Valentin Garau

Equips (14): Xilvar de Selva, Alaró, Montaura, Santa Maria, Binissalem, Sallista d'Inca, Apa Ramon Llull d'Inca, Consell, Algaida, Porreres, Llosetenc, Sallista Atlètic, Beat Ramon Llull i Montuïri.

BENJAMINS FUTBOL-7

Jugadors

Andreu Amengual, Bartomeu
Company Santos, Pau
Ferrer Gomila, Gabriel Jaume
Jiménez Seguí, Joan
Mas Rigo, Francesc
Mesquida Llinàs, Francesc Xavier
Miralles Mas, Bernat
Nicolau Mayol, Bartomeu
Palou Garau, Jaume
Ramonell Miralles, Albert
Tous Verger, Miquel
Tugores Fornés, Josep
Vanrell Bauçà, Antoni

Entrenador

Bartomeu Miralles Tous

Delegats

Rafel Tous Gomila (coordinador)
Gabriel Company Jaume
Josep Tugores Avellà

Equips (11): Santanyí, Ses Salines, Campos, Felanitx, Espanya de Lluçmajor, Porreres, Montuïri, Algaida, Vilafranca, Arenal i Cala d'Or.

RESULTATS DEL MES PASSAT

Els resultats obtinguts pels equips montuïrers el passat mes de setembre han estat els següents:

Cadets

Montuïri, 1 - Sallista, 6
Sant Francesc, 4 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Murenc, 2
Manacor, 9 - Montuïri, 0

Juvenils

Son Roca, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Rellotgeria Calvo, 4
Artà, 3 - Montuïri, 0

I Preferent

Montuïri, 2 - Soledat, 0
Independent, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 3 - Escolar, 2
Petra, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Consell, 2

PARTITS DEL MES D'OCTUBRE

DIA	PARTITS	CATEGORIA
01	Xilvar-Montuïri	I preferent
07	Algaida-Montuïri	benjamí f-7

CONEGUEM L'EQUIP DE I PREFERENT

Antoni Escandell Garcies "Tonete"

Nasqué el 20-8-75 però abans de jugar amb el Montuïri havia jugat 10 temporades amb el CIDE i una amb l'Espanya de I Preferent. El seu lloc habitual és el de carriler. El Barça és el seu equip preferit i en Laudrup, el jugador que més admira.

Considera que a Montuïri hi ha un bon equip, són joves i amb aspiracions de disputar la lligueta d'ascens a III divisió.

Amb el CIDE (aleví, infantil i juvenil) ha fet tres vegades campió del Torneig de la Llum, motiu pel qual té bons records d'aquest camp, i en el qual li feia il·lusió jugar aquí.

Joan Verger Bennàssar

És de Montuïri i va néixer el 2-8-74. Sempre ha jugat amb el Montuïri i el seu lloc habitual és el de mig. El seu equip preferit és el Barça i el jugador que més admira, en Laudrup.

Té molt bona opinió del Montuïri, veu un bon ambient, un rendiment positiu i molt de companyerisme.

Considera que l'any passat anaren per avall però ara van per amunt.

Conserva bon record de tres anècdotes: El gol a l'Eivissa a la darrera jornada de Lliga de III divisió (el primer a categoria nacional). El gol de la victòria dins Campos, a III. I les 22 jornades sense perdre quan era juvenil.

Miquel Magaña Mas

Va néixer l'1 de febrer de 1969 i abans va jugar amb l'Espanya de Lluçmajor, el Mallorca juvenil, el Mallorca de III divisió i l'Atlètic Balears. El seu lloc és el de centre-campista. El seu equip preferit és el Barça i el jugador que més admira, Ivan de la Peña. Opina que el Montuïri disposa d'una bona plantilla per assolir una bona temporada i que hi ha joves i veterans. El millor record esportiu que conserva és quan feu campió dins III divisió jugant amb el Mallorca Atlètic. Aleshores va jugar amb noms tan coneguts com Del Campo, Vidal, Soler, Marcos.

07	Cala Millor-Montuïri	cadet
08	La Unió-Montuïri	I preferent
08	Sant Francesc B-Montuïri	juvenil
12	Montuïri-Andratx	I preferent
14	Poblenc-Montuïri	cadet
14	Montuïri-Arenal	benjamí f-7
15	Ferriolense-Montuïri	I preferent
	(possiblement, en dissabte)	
15	Montuïri-Cardassar	juvenil
21	Vilafranca-Montuïr	infantil
21	Santanyí-Montuïri	benjamí f-7
21	Montuïri-Artà	cadet
22	At. Rafal-Montuïri	juvenil
22	Montuïri-Espanya	I preferent
28	Binissalem-Montuïri	cadet
28	Montuïri-Campos	benjamí f-7
28	Montuïri-Xilvar	aleví
28	Montuïri-Barracar	infantil
28	Montuïri-Patronat B	juvenil
29	Felanitx-Montuïri	I preferent

Armeria

Ferreteria

BONANY

C/ Pare Perelló, 10
Telf. 83 00 52
PETRA

Lloguer de maquinària de construcció

Lloguer de màquines de capolar carn per a matances

Venda de tota classe de cartutxos

Ofertes

Calderons, màquines i fogons de matances

Cartutxos de tord

Joan Llompart i Pere Fullana, entrenadors de l'equip de I Preferent

Un nou tàndem dirigeix enguany l'equip de I Preferent. Ells dos són veïnats i gairebé de la mateixa edat. Joan Llompart, primer entrenador, va néixer l'any 1957 i és llucmajorer. Pere Fullana, segon míster, té un any manco i és algaidí.

– **Quin és el vostre historial esportiu com a jugador i entrenador?**

– **Llompart:** Vaig jugar poc degut a un accident i lesions. He jugat amb s'Arenal i el mateix temps que jugava amb aquest equip vaig començar a entrenar de bromes el nins petits de s'Arenal; després els juvenils i a preferent. Després l'Algaida fins a primera regional, per dues temporades. Després una temporada amb el Mallorca infantil, dues amb l'Espanya juvenils i tres amb el primer equip. I ara som aquí.

– **Fullana:** Sempre he jugat amb l'Algaida i em vaig retirar l'any 1992. No som entrenador ni tan sols tenc el títol, ni m'interessa treure'l, però la meua afició al futbol es gran i mentre en Joan em vulgui, l'acompanyaré i aquest any serà la segona temporada que vaig amb ell.

– **Joan:** sabem que tens el títol nacional d'entrenador de futbol.

– Sí. L'any 1991 es va poder fer a Palma i m'hi vaig presentar. Érem un grup de quaranta persones i n'aproven vint. Hi havia Jaume Bauçà, Miquel Magaña, Biel Pons, Guillem Mascaró, entre d'altres.

– **Com ha estat que heu vingut a Montuïri?**

– A través d'en Joan Grau, amb qui som amic, vaig conèixer en Pep Maria. Em telefonà per veure si m'interessava entrenar el Montuïri. Com que en un principi no hi havia cap problema ja que l'Espanya no m'havia comunicat res, vaig xerrar amb el president, Pere Canyelles, i ens posàrem d'acord.

– **Per quin motiu formau tàndem?**

– Amb en Pere vàrem estudiar junts el batxiller i COU al Ramon Llull i posteriorment el vaig tenir de jugador amb l'Algaida. Tenc una bona amistat amb ell i el vaig incorporar a l'Espanya la temporada passada i aquest any ja és el

Joan Llompart i Pere Fullana, els entrenadors de l'equip

segon que anam junts.

– **Coneixíeu algun jugador del Montuïri abans de venir aquí?**

– Sí; tots els qui estaven fitxats amb l'Espanya de Llucmajor, en Guillem Munar, que estava cedit a l'Algaida, en Jaume Alcover, Jaume Pocoví, Gaspar Sastre, Joan Barceló i altres que enguany han fitxat per equips de III divisió, com en Fullana, Gomila, Alcover.

– **Vos heu proposat l'ascens a III divisió com a objectiu?**

– L'objectiu és fer un equip que sigui competitiu per jugar a preferent i si podem classificar-nos dins el set primers, fer la lligueta d'ascens a III divisió; intentar entrar: aquest és l'objectiu. Ho vàrem planejar amb la directiva i la primera feina era la de conjuntar un equip que ens anàs bé per a l'estructura que volíem fer. Fer la lligueta i després ja veurem que passa.

– **Amb quines dificultats vos heu trobat a l'hora de formar l'equip?**

– En un principi hem tengut algunes dificultats. No ens ha sorprès. No hem pogut emprar les instal·lacions en un principi per culpa del Torneig de la Llum i això ha fet que hi hagués una manca de temps per conjuntar l'equip, però ho hem superat fent més entrenaments dins la setmana, perquè els jugadors es coneguessin. Hem de tenir en compte que els jugadors que hi ha enguany, llevat dels qui hem duit, no havien jugat mai plegats. Per això costa fer un equip. Però ho hem intentat assumir de la millor manera possible. Si la lliga hagués començat dues setmanes més tard, l'equip s'hagués conjuntat més.

Ara bé, ho anam fent poc a poc.

– **El fet de tenir una plantilla molt jove amb una mitja de 21 anys, no pot esdevenir un handicap?**

– És una plantilla jove, però hi ha jugadors que tenen una certa veterania dins el futbol. Això és positiu. És bo que hi hagi joventut i crec que se'n poden treure coses bones; són persones que tenen qualitat en un moment determinat i jugadors com en Pocoví, en Magaña, n'Alfonso que per tenir veterania poden donar l'equilibri que nosaltres intentam.

– **Com és l'ambient que viu l'equip?**

– L'ambient és positiu, la gent s'ha integrada i s'ha format un conjunt que a la llarga pot donar bons resultats, i per altra part el públic ens ha rebut molt bé. D'això n'estam tots dos contents. Consideram que la plantilla està molt bé, anirem millorant, ens coneixerem més i hi haurà més il·lusió i ganes.

– **Quina opinió vos mereixen l'afició, els jugadors i el club?**

– No podem generalitzar en quant als jugadors, però si ho hem de fer direm que són joves, tenen interès, ganes i són vàlids per jugar amb el Montuïri, i això que la majoria varen estar cedits a altres equips per unes circumstàncies que val més no ficar-s'hi. Creim que tenen ganes de demostrar la seva vàlua. De l'afició n'estam contents perquè recolzen i empenyen l'equip, i això és bo. I de la directiva, també; ens deixen fer la nostra tasca.

– **Ja per acabar i com és costum: qualche anècdota esportiva.**

– L'any passat, quan fèiem la lligueta d'ascens, jugant dins Andratx, en els darrers minuts i en una jugada fortuïta, un jugador nostre caigué i tengué commoció cerebral. Quasi es moria. El partit es va aturar. Sortosament entre l'afició hi hagué un jove que treballava a la policia Miramar i amb l'oxigen de la policia va aconseguir reanimar-lo. Però veure que un jugador se'n moria, aquells dos o tres minuts semblaren hores. Això ens va marcar.

J.A. Payeras Ramonell

DOMUND - 95

No basta l'admiració

Els darrers anys ens ha tocat viure temps d'admiració vers els missioners i missioneres. Després de Perú, amb "Sendero Luminoso" fou Burundi i tot seguit Rwanda. Amb l'assassinat de dues religioses espanyoles a Argèlia arribà l'admiració al capcurucull.

Ara bé, per què els admirem? Són a primera línia del camp missional sense que cap tipus d'autoritat els hagi obligat o compromès. Tots hi són voluntàriament. Empesos, això sí, per l'amor a Déu inseparable de l'amor als germans. Són allà per ajudar a assaciar la fam de pa, la fam de cultura i la fam de Déu a milers i milers d'homes i dones, vells, joves i nins, de races, llengües, costums diferents, però tots germans, creats a imatge i semblança de Déu, estimats i salvats per Jesucrist.

Pentura moltes vegades l'admiració no arriba a les profunditats de les motivacions missioneres, tal volta es queda en la superficialitat d'admirar la valentia, l'audàcia, l'arriscament. No ens quedem amb superficialitats buides. Perquè un missioner, seglar, religiós o prevere, no és res més, ni res manco, que un cristià coherent amb la seva fe. Un home o una dona que estima.

Així de bo de dir: **estima**. L'experiència de cada dia ens mostra que estimar (bessó de tota vida cristiana), estimar que és cercar el bé de l'altre, fer feliç l'altre, no és tan bo de fer com de dir. Cercar el bé, esforçar-se perquè siguin feliços els parents o els amics, sovint suposa trepitjar interessos propis, cedir en drets, fet que sols el bé de l'altre justifica.

Estimar, fins a tal punt que si per estimar aquelles persones, hutus, tutsis, algerins, contraris a "Sendero Luminoso", etc. etc. s'exposa la vida, idè s'exposa. Ningú s'exposa perquè sí. Mai per arrogància ni per valentia mal entesa. Sí, per estimació als germans. Pel bé del germà. Si així arriba un martiri, mai cercat, s'accepta. Que Jesús va davant i Ell l'accepta primer.

Crec que dels missioners hem d'admirar com estimen. Admirar i copiar. Cadascú al seu redol. El mal del nostre món és l'egoisme, l'altra cara de l'amor. No basta admirar els missioners, també

copiar-los, dins la vida familiar, d'amistat, dins tots els camps. ¿Què passaria si dins el camp de la política, de l'economia, de l'ensenyament, endemés d'admirar, intentàssim copiar com estimen els missioners?

Sí, celebrar el DOMUND, diumenge mundial de la propagació de la fe (dia 22 d'octubre) ens ha de dur a estimar aquí amb més intensitat, fins a les darreres conseqüències i ajudar als missioners a estimar allà, al seu camp.

Es cert que per això necessitem ajuda econòmica, aportacions econòmiques que són magres a la nostra Mallorca, 49 ptes. per habitant quan a la mitjana de l'Estat Espanyol és de 80 ptes.

Però, encara que és necessari quasi doblar l'aportació amb doblers, dos aspectes d'aquesta ajuda són, de molt, més importants:

La pregària. Pregària que uneix, que agermana. Pregària que augmenta el nostre fiar-nos de Déu, que enforteix i anima.

Pregària i persones. Persones des del seu estat de seglars (casats o fadrins), religiosos, preveres. Per a uns anys, com serà quasi sempre per als seglars i preveres, o per tota la vida dins una congregació específicament missionera.

Aquest DOMUND 95 voldria esser una cridada forta al jovent. Aquests darrers temps hem ultrapassat la mitjana de dos missioners assassinats per mes. Són uns llocs buits, que no podem deixar de cobrir. Segur que encara hi ha joves que no es conformen lluitant per 0'7, recol·lectant ajudes per al Tercer Món, acudint generosament a uns mesos de voluntariat. Volen més i a més profunditat. Aquí hi ha les missions. Uns anys o tota la vida, ajudant a fer feliços als més desgraciats de la terra.

Miquel Mulet Coll

La vostra tenda d'esports

(davant Can Binimelis)

Carrer Sala, 7 • Telf. 16 83 13 • 07260 Porreres

Un nou curs a l'entorn del Sínode

Vetla a Lluç per als joves

El primer dissabte d'octubre, dia 7, se celebrarà a Lluç la vetla per als joves. Els interessats es poden posar d'acord amb el rector.

Procés de fe per als joves

El procés de fe que anualment se celebra per als joves, enguany començarà el 21 d'octubre. Es faran dos torns de cara a una major eficàcia.

Catequesi infantil

Dia 15 d'octubre començarà la catequesi infantil a les 5'15 de l'horabaixa, tant per als nins que es preparen per a la 1ª Comunió com per a tots en general, sobretot els de 2ª a 5ª i serà quinzenal.

Celebració comunitària de la reconciliació

Amb motiu de la festivitat de Tots Sants, la celebració comunitària de la reconciliació se celebrarà el divendres dia 27 d'octubre a les 20 h.

Formació cristiana per a tots

El curs de formació cristiana d'enguany tindrà una especial incidència en el sínode diocesà, el qual tractarà "L'església segons el Concili Vaticà II". La primera part d'aquest curs, "L'església, comunitat convocada per Déu" serà impartit per Sebastià Salom Mas, vicari episcopal i començarà dia 25 d'octubre a les 9 del vespre a la rectoria d'Algaida.

Iniciació del curs

Obertura del Sínode Diocesà

El començament del curs que cada any tenia un caràcter d'assemblea de zona, enguany les quatre zones de Mallorca ens reunirem el divendres dia 20 d'octubre a les 20'30 h. a la Seu on es farà l'obertura del Sínode Diocesà, el qual tindrà una especial relevància. Un sínode que serà de suma importància per a la Diòcesi de Mallorca, entre d'altres per dos motius: perquè sols se'n celebra un cada molts d'anys i l'altre perquè hi prendran part un bon nombre de seglars.

Sínodo vol dir caminar junts

L'Església de Mallorca veu la necessitat que tots els cristians plegats renovem la nostra decisió de seguir Jesús. Per això prepara un sínode o gran Assemblea de cristians.

Treballar en aquesta tasca suposa:

- Escoltar la veu de Déu i convertir-nos.
- Ser feels, seguint l'exemple de Maria, Mare del Senyor.
- No tenir por d'anunciar la Bona Nova, confiant en l'Esperit Sant.
- Respondre a la necessitat urgent d'una societat que cerca llum, esperança i salvació.
- Unir i superar tota divisió: pregant junts, reflexionant junts, organitzant-nos junts per servir com Jesús.

Inauguració, a la Seu, divendres 20 d'octubre a les 20'30.

El testimoni de Lucj Vetruse, una novícia croata violada pels milicians serbis

La tragèdia dels Balcans és una mostra més de la barbàrie d'una civilització que deixa l'home només en mans del seu instint i, vulnerable com és, en mans del poder de l'Estat. En aquesta situació les desgràcies personals i familiars són innombrables. Us oferim aquí el testimoni de Lucj Vetruse, una novícia croata violada, com altres germanes seves religioses, pels milicians serbis. Es tracta d'una carta commovedora que escriu a la seva superiora i en la qual ofereix la seva possibilitat de veure que cap situació de terror, per greu que sia, és capaç de destruir el cor i l'esperança d'aquell que troba Crist. Una vegada més s'afirma la força del débil damunt el "fort". La força dels petits damunt els "grans" d'aquest món, per la gràcia de Crist en la cam d'aquesta al·lotia. Aquí teniu alguns fragments de la carta:

Som Lucj Vetruse, una de les novícies violades per les milícies sèrbies. Li escric sobre el que m'ha succeït a mi i a les germanes Tatiana i Sendria.

Em permeti que no li doni detalls. Ha estat una experiència terrible que només es pot comunicar a Déu al qual em vaig entre-

gar quan em vaig consagrar a Ell amb els tres vots.

El meu drama no és només la humiliació que he sofert com a dona, ni l'ofensa irreparable feta a la meua opció existencial i vocacional, sinó la dificultat d'inserir en la meua fe un esdeveniment que certament forma part de la misteriosa voluntat permissiva d'Aquell al qual jo continu considerant el meu Espòs diví.

Havia llegit feia poc el llibre "Diàlegs de carmelites" de Bernanos, i m'havia sorgit espontàniament la pregària de demanar al Senyor de morir màrtir; i Ell m'ha agafat de la paraula, i de quina manera!

Li escric, mare, perquè m'ajudi a donar gràcies a Déu per haver-me associat a milers de compatriotes meves ofeses. La meua violació se suma a la de les altres i només puc oferir-la com expiació dels pecats comesos pels anònims violadors i per la pau entre les dues ètnies oposades.

No se sorprengui que li demani compartir amb mi una "gràcia" que pogués semblar absurda. He plorat aquests mesos totes les meves llàgrimes pels meus dos germans

assassinats. Ara jo som una de tantes al·lotes del meu poble amb el cos destrossat i l'ànima saquejada. El Senyor m'ha admès al misteri de la vergonya.

Tot ha passat, mare; però ara tot comença: el nin serà meu i de ningú més. El podria confiar a altres persones però ell té dret a un amor de mare. No es pot arrancar una planta de les seves arrels. El gra que ha caigut en un tros de terra té necessitat de créixer allà mateix. Realitzaré la meua vida religiosa però d'una altra manera.

Seré pobra i aniré amb ma mare a conrar el camp. Faré tot el possible per rompre la cadena d'odi que destrueix els nostres països. Al fill que esper li ensenyaré només a estimar. El meu fill, nascut de la violència, serà testimoni al meu costat de què l'única grandesa que honora la persona humana és la del perdó.

Que el testimoni de Lucj Vetruse ens recordi quina posició hem de tenir davant les dificultats, crítiques o frivolitats, no per lleugeres menys violentes, de què dins la nostra vida puguem ser objecte.

Rafel Horrach i Llabrés
(De "Lloseta")

TEMPS PASSAT

10 anys enrera
Octubre de 1985**Restauració en el campanar**

Degut al pas dels anys les campanes del campanar corrien el perill que qualque dia en caigués qualcuna. Per això durant unes setmanes d'aquest octubre l'interior del campanar es va restaurar.

25 anys enrera
Octubre de 1970**Canvi de rectors**

Després de 10 anys d'exercir a Montuïri, dia 18 d'octubre de 1970 es va acomiadar Miquel Vallespir Riera el qual fou destinat a Portocristo. Per ocupar la vacant fou designat Guillem Rigo Amengual, aleshores vicari de Campos i que ja ho havia estat de Montuïri. L'entrada aquí es féu dia 25 del mateix octubre.

50 anys enrera
Octubre de 1945**Cessament del batle**

A la sessió del Consistori de dia 3 d'octubre de 1945 va cessar oficialment en el càrrec de batle Gabriel Arbona. L'acte seguit el primer tinent de batle, Bartomeu Rossinyol Cerdà, es féu càrrec accidentalment de la ballia.

100 anys enrera
Octubre de 1895**Nou metge municipal**

La Junta Municipal de Sanitat a la sessió celebrada el 10 d'octubre de 1895 va acordar nomenar Joan Verger Ribas metge municipal. El mateix dia li feren entrega de la llista de famílies pobres que havia d'atendre gratuïtament.

PLUVIÒMETRE

Setembre de 1995

Dia 4	23'9 litres m ²
" 5	0'6 "
" 17	0'9 "
" 18	1'9 "
" 21	2'0 "
" 24	0'9 "
" 25	4'8 "
" 26	0'4 "
Total	35'4 "

CUINAR EN CASA

Figues senceres**Ingredients**

1	quilo de figues
0'5	quilo de sucre

Elaboració

Es deixa tota la nit el sucre damunt les figues. Es bullen en molt poc foc una hora sense remenar, sacant l'olla. Una vegada fred, s'ha de col·locar dins pots de vidre i fer-ho bullir uns 20 minuts al bany Maria. És un poc laxant.

Recepta de
Joana Arbona "Serral"

APOTECARIES

Diumenges d'octubre de 1995

Sant Joan	8	Ariany	22
Vilafranca	15	Montuïri	29

DEMOGRAFIA

Setembre de 1995**Naixements**

Dia 31 d'agost.- Jaume Mas López, fill de Joan i de Basília.

Dia 1 de setembre.- Margalida Bauçà Sansó, filla d'Amador i de Margalida.

Dia 8.- Antoni Payeras Ramonell, fill de Joan Antoni i de Catalina.

Dia 10.- Miquel Rigo Carralero, fill de Jaume i d'Antonia.

Dia 17.- Catalina Miralles Pizà, filla de Cristòfol i de Catalina.

Matrimonis

Dia 23.- Jaume Pocoví Mayol amb Maria Antònia Ramonell Miralles.

Defuncions

Dia 1.- Margalida Verger Gomila "Rua", viuda de 67 anys.

NOCES D'ARGENT

17 Octubre 1970

Josep Serra López "Serra" amb Magdalena Cerdà Rossinyol "Rupida"

20 Octubre 1970

Sebastià Alcover Amengual "des Coll" amb Catalina Mayol "Sastre" "Caragola".

GLOSES

A Antoni de Can Pieres

Sé que un temps vaig publicar
i no em fugen ses quimeres
que es cafè de Can Pieres
és des més honrats que hi ha.
I ara per no allargar
ja no me convé parlar
gens més de ses estrangeres,
que això ja són coses velles
i convé deixar-ho anar,
que en Toni s'enfadarà;
quan ell enfadat està
mossega com ses fieres.

Al President Soler

No li oferesc auxili,
que vosté no l'admetrà
però li vull desitjar
amb so cor damunt sa mà
que amb salut pugui tornar
pes poble de Montuïri.

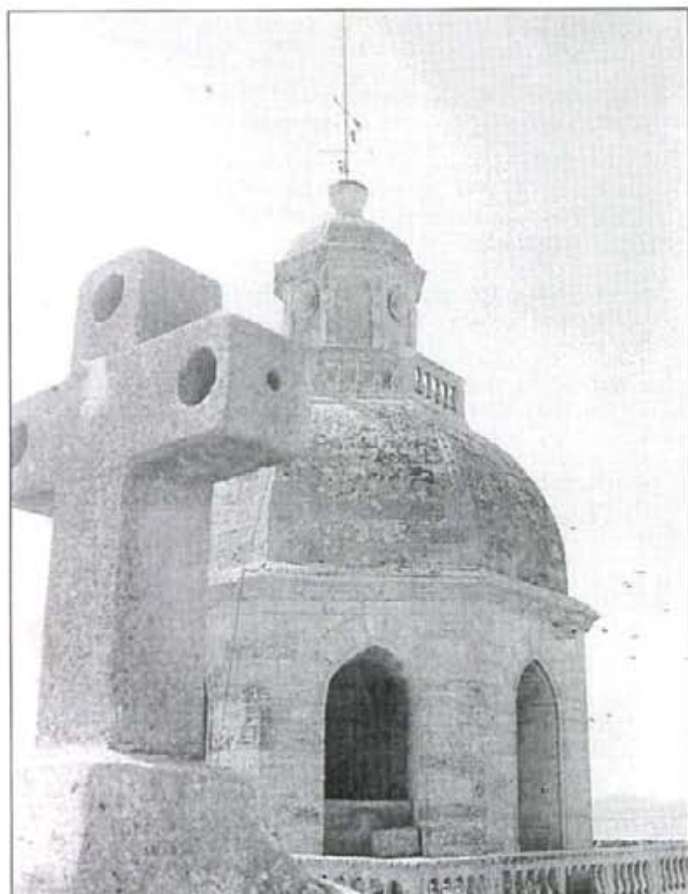
Miquel Massanet "Parri"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

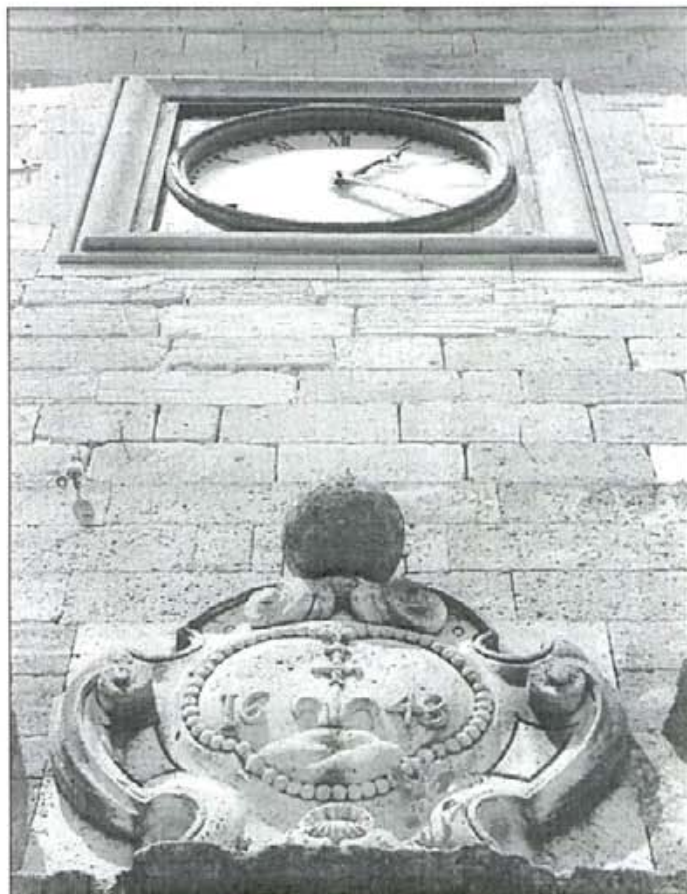
BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

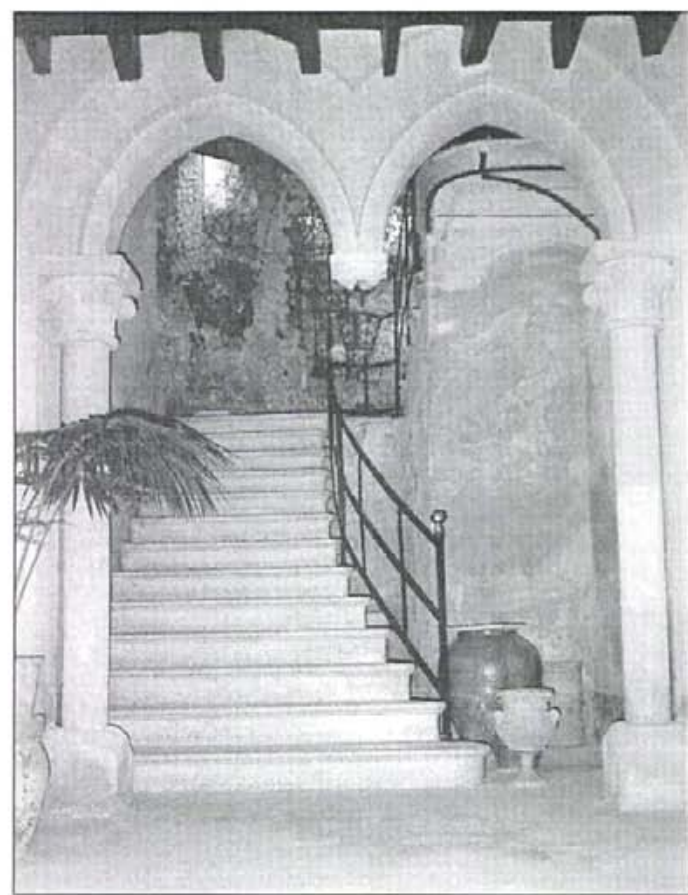
MONTUIRI

Autor: Joan G. Ferrer Arbona

Autor: Santiago Merino de la Cruz

Autor: Maria Francisca Gomila Pocoví

Autor: Llorenç Capellà Mayol